

nepriklausoma lietuva

SENIAUSIAS LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS KANADOJE

LE PLUS VIEUX JOURNAL LITUANIEN AU CANADA

THE OLDEST LITHUANIAN NEWSPAPER IN CANADA

NR. 21 (1148) * XXVIII METAI *** **

1969 m. MAI - MAY - GEGUZES mėn. 21 d. ***

LITUANIE INDEPENDANTE *** INDEPENDENT LITHUANIA *** Postage paid at Lachine, P.Q.

SAVAITINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

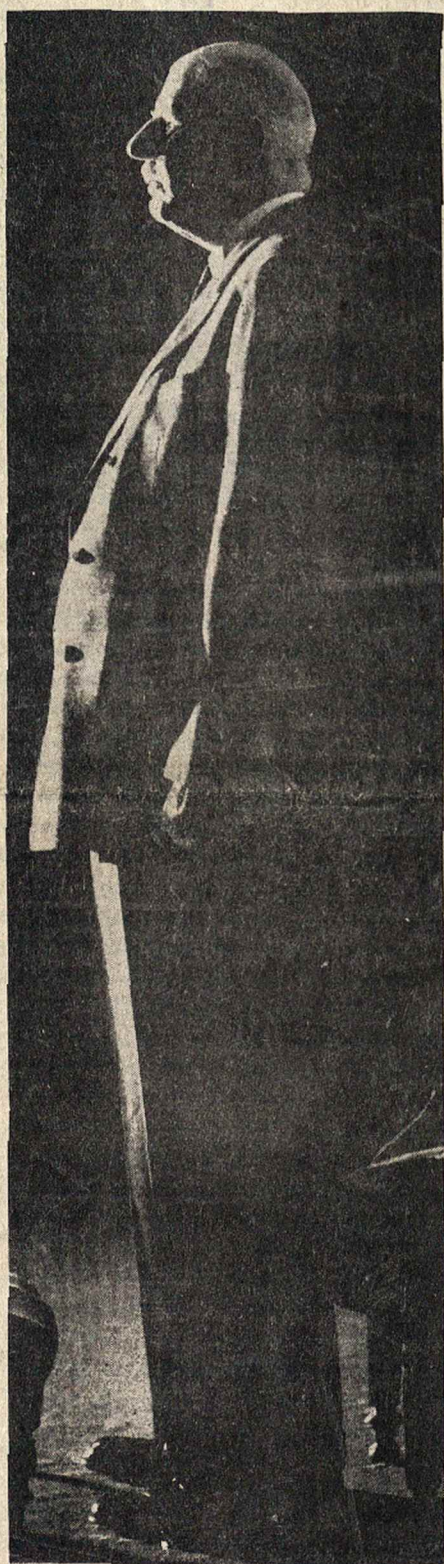
SENI GENEROLAI NEMIRŠTA - JIE TIK PRANYKSTA

Amerikoniškos dainelės posmai apie tai, kad seni kariai nemiršta, bet tik tarsi "fade away" patetiškai tinka ir generolui Charles de Gaulle. Dešimt metų, dešimt mėnesių ir 28 dienas de Gaulle tarnavo savo kraštui respublikos prezidento kėdėje. Tai ne viskas. Jis nuo jaunatvės tarnavo Prancūzijos respublikai tanko bokštelyje, fronte, po grindyse. De Gaulle nepažino kompromisų, kai būdavo kalbama apie arba kovojama už Prancūziją. Ilgoji spalvingoji Prancūzijos istorija gal tikrai Napoleonas galėtų būti palygintas su de Gaulle, nes nei vienas taip besąlyginiai ir taip fanatiškai nėra mylėjęs savo krašto. Jei kas sako, kad de Gaulle buvo autokratas - jis teisus: de Gaulle, iš tiesų buvo tikras tėvas, išdrįsęs ir gebėjęs savo vaikus mokinti, barti, bet, taip pat, mylėti. Mylėti savo kraštą ir savo žmones, nežlūrint bent šešetas (oficialiai praneštų!) atentatų, tūkstančių riaušių, (pradedant komunistais ir baigiant jo paties kolegomis generolais), milijono pašiepimų (nemaža karių katūristų už tai atsidūrė kalėjime!) ir dažnai labai jau nešiltų pasisakymų užsienyje (pavyzdžiui, dėl kaišiojimų nosies ne į savo reikalus - à la Québec). Tačiau šiandien dera šioje vietoje pasakyti, kad DE GAULLE bus ne tik Prancūzijos istorijoje įrašytas didžiosiomis raidėmis. De Gaulle buvo neabejotinai išdidžios ir sugebančios kartos atstovas, kartos, kuri iš lėto rikiuojasi kapinėse. Ir de Gaulle (apie kurį vienas pašaipus reporteris yra pasakęs: de Gaulle nosis visuomet atvyksta pusę valandos anksčiau už patį generolą), pergyvenęs karus ir pasikėsinimus dabar pasitraukė iš scenos kaip dera senam kariui. Jo pranešimas tebuvo toks: "Nustojau eiti respublikos prezidento pareigas. Nutarimas įsigalioja šiandien per piet." Au revoir, mon général! Vive la France!

H. N.

DE GAULLE ATOSTOGAUJA AIRIJOJE

Generolas de Gaulle su žmona šiuo metu atostogauja Airijoje. Generolas pareiškė, kad jis negrįšias Prancūzijoje tol, kol nebus išrinktas naujasis Prancūzijos respublikos prezidentas. De Gaulle su savo palydovais užima visą keturiolikos kambarių viešbutį, neatsako į jokių telefoninius skambinimus ir nepriima jokių vizitatorių. Uniformuoti arių policininkai saugo viešbutį ir apylinkę.

de Gaulle

Gen. De Gaulle su žmona kaip eiliniai piliečiai.

Laikiniai einąs Prancūzijos respublikos prezidento pareigas p. Poher su žmona. Vieno sveikinimo atveju.

DU RIMTI KANDIDATAI Į PRANCŪZIJOS PREZIDENTUS

Generolui de Gaulle atsistatydinus, laikinai jo postą užėmė senato pirmininkas Alain Poher. Keletos savaitės bėgyje jis pasirodė esąs labai rimtas valstybininkas bei gabus administratorius. Todėl šiomis dienomis jam paskelbus, kad ir jis kandidatuosias į Prancūzijos respublikos prezidento vietą, prancūzų spauda linkusi manyti, jog jis gali rinkimus ir laimėti. Toks meteoriškas Poher iškilimas tikrai įdomus, nes dar prieš keliolika dienų niekas neabejojo, kad prezidentu bus išrinktas - ir tai didžiule balsų dauguma - Georges Pompidou, gaullistų partijos atstovas, buvęs Prancūzijos ministeris pirmininkas nuo 1962 iki 1968 metų.

ČEKAI DAR VIS "TEBELAIS- VINAMI"

Oldrich Kaderka, komunistų partijos centrinio komiteto, užsienių reikalų skyriaus viršininkas, tapo paluiosuotas iš eilų pareigų. Taip pat patirta, kad ir KP sekretoriai iš Brno ir Českos Budejovičė rajonų įteikė savo atsistatydinimus. Atsistatydinimai buvo priimti ir patvirtinti.

ŠVEDAS RAŠO APIE DUBČEKĄ

Nils Lalander, švedų rašytojas, savo tik išleistoje knygoje "Žmogiškas socializmas" (Socialism with a Human Face) rašo, kad Maskva, dar prieš invaziją Čekoslovakijon, buvo numatę sušaudyti Dubčęką ir kairiuosius kitus jo bendraminčius. Tai nebuvę įvykdyta tik dėl to, kad generolas Ludvik Svoboda, Čekoslovakijos respublikos prezidentas tam griežtai priešinos. Daliai nuo to žygio okupantus atbaidė ir nepaprastai greitai bei neigiamai visų Europos komunistų partijų reakcija. Autorius taip pat teigia, jog Vengrijos vyriausybė nieko nežinojusi apie invaziją panaudotus Vengrijos kariuomenės dalinius. Dėl to kilusi Vengrijos vyriausybės krizė, nes vengrai jau anksčiau esą nesutikę panašiose karinėse sovietų aviantūrose dalyvauti.

ČEKŲ DARBININKAI GRĄSINA

Čekoslovakijos statybos darbininkai pasiuntė prezidentui Svobodai ir ministeriui pirminkui Černikui rezoliuciją, kurioje, tarp kita ko, rašoma: "Jei nebus sutarkytas naujas algų nuostatas statybų darbininkams, nukentėms kapitalinės statybos ir ypač gyvenamųjų kvartalų užbaigimas". Čekų profesinės sąjungos skundžiasi, kad vyriausybė nutarė algų nekelti, nepanešusi apie tokį nutarimą darbininkams.

SOVIETINIŲ GENEROLŲ EPIDEMIJA

Paskutinėmis dienomis ėmė staiga, vienas po kito mirti Raudonosios armijos generolai. Mirė jų bent keturiolika. Turint galvoje, kad Sovietų sąjungoje iš viso yra apie 11,000 generolų, keliolikos jų mirtis galėtų būti ir nelabai reikšmingas dalykas. Nors pažįstantiems sovietinę sistemą, nenoromis kyla mintis ar tik tos mirtys nebuvo dirbtinai paskubintos? Kiekvienu atveju, kai per dvi savaites tiek stambių armijos šulų palieka sovietiško rojaus žemiškąją egzistenciją, pasaulinė spauda tuo pagrįstai susidomi. Susidomim ir mes, nors labai jų ir neapgailėstaujame.

WASHINGTONAS. — Teisingumo departamentas tiria teisejo Abe Fortas buvusią advokatų bendrovę ar ji neįveikta keliose raketierių bylose.

NIKOLAI PODGORNÝ Į Š. KORĖJĄ

Kaip praneša Pyonyang radijo, Sovietų Sąjungos prezidentas N. Podgorný atvyko į Šiaurės Korėją valstybiniam vizitui.

TARSIS NEPRIGULMINGIEJI

Trisdešimt šešios valstybės pažadėjo dalyvauti Belgrade, Jugoslavijoje, įvyksiančioje, nei su Vakarais, nei su Rytis neužsiangažavusiųjų, (oops) konferencijoje. Konferencijos data dar galutinai nepramatyta.

LENKIJOS REKORDINIAI BĖGIKAI

Kaip praneša iš Oslo, iš tenai atvykstančio lenkų laivo "Batory" pastoviai "nusiiminėja" lenkų piliečiai ir prašo norvegų politinio prieglobsčio. Balandžio mėnesį iš to laivo pabėgo keturi asmenys. Tačiau gegužis žada sumušti visus rekordus, nes jau iki dabar pabėgo net dvidešimt aštuoni. Norvegijos valdžia tikisi, jog tas skaičius iki mėnesio galo dar padidės.

VIENO MAZOLIAUS MAŽIAU

Daktaras S. R. Bob, kalbėdamas gydytojų suvažiavime Auckland, Naujoje Zelandijoje, pareiškė, kad dėl per siaurų batų žmonių rasė nustosianti mažiausiojo kojos pirštuko. Net jau dabar, anot jo tvirtinimo, dažnai užtinkama mažų pirštukų susidėdančių iš dviejų narelių. Tačiau netektų nusiminti, nes keturpirščių kojų žmones tesutiksime tik už 10,000 metų.

KANADOS SAVAITĖ

Nuo 1969 metų gegužės mėn. 25 iki 31 dienos skelbiama Kanados savaitė. Tai savaitei ruošti pirmasis komitetas buvo sudarytas 1964 metais. Jį sudarė 60 quebekiečių, pusė prancūziškai ir pusė angliškai kalbančių. Šiais metais tos savaitės garbės prezidentu pakviestas ministeris pirmininkas Pierre Elliot Trudeau. Garbės pirmininkais sutiko įeiti visų Kanados provincijų premjerai, išskyrus... Quebeco provincijos Bertrand. Jei tas iš visko galima suprasti (nes patelsinti vargu ar galima), atrodo rinkimai verčia šiandien kiekvieną Quebeco politikierių bent skeryčiotis separatistiškai.

KANADOS PAŠTAS BAISIAI ŠLUBUOJA

Paštų ministeris Kierans, nusileidęs streikuojantiems laiškanėsiams ir panaikinęs jų šeštadieninę tarnybą, tuo metu pažadėjo Kanados gyventojams, kad pašto patarnavimas tikrai pagerės. Tie, kurie tuo metu stipriai abejojo tokiu jo pareiškimu, pasirodė esą teisūs: Kanados paštas niekad dar nėra taip šlubavęs. Jis tikrai primena akmens amžiaus laikus. Mūsų prenumeratoriai, nesulaukiant patį pačią savaitę, gali pagrįstai skųstis ne administracija, bet p. Kierans tarnautojais, kurie, išsikovoję geresnes algas ir trumpesnės darbo valandas, atrodo, užmiršo apie žmones, kuriems turi išnešioti paštą. Kaip matome iš pridėtos nuotraukos, šia netvarka yra pasipiktinę ir patys didžiausi Kanados dienraščiai.

COMPARE !!

More than 5 days
from Scarborough
but.

Mr & Mrs G. Sharpe

8370 Bloomfield Ave,
Montreal 303 Que

MAY - 6 REC'D

MAY - 6 REC'D

Mr & Mrs G. SHARPE
8370 BLOOMFIELD AVE
MONTREAL 15 QUEBEC
CANADA

"COMPARE!!" SAYS MRS. SHARPE: Copies of two letters received in Montreal last Tuesday. One dated April 30 in Scarborough, Ont., the other dated May 1st in Spokane, Washington. Recipient Mrs. Sharpe has written her comments.

NUOSAVAS SNOBIZMAS

"Dabartinės lietuvių kalbos žodynas" žodį snobas nusako taip: Tuščias, paviršutiniškas žmogus, garbinantis visa, kas priimta vadinamoj "aukštuomenėje"... O snobizmas-Manieros, elgsena, būdingos snobui... Kaip, paklaus eilinis tautietis, -gali atsirasti mūsų tokie? Juk mes seniai išveisim visokių aristokratiškų titulų, seniai pravedėm žemės reformą tėvynėje, esam kilę visi iš tų pačių paprastų žemdirbių!

Išėivija tačiau turi savų kaprizų. Užsikalę daugiau pinigų, pasistatę "rezidencijas", baigę praktiškus mokslus, užėmę aukštesnes pozicijas, ėmėme staiga dairytis atatinckamos visuomeniškos laktos. Ūmai pamatėme, kad, iš tiesų, prieš kelis metus buvęs mūsų darbovietės ar mokslo bendras nėra mums lygus. Nėra lygus, nes neturi dviejų mašinų, blizgančių tempų, marmurinių išviečių, šildytuvų bei šaldytuvų ar drėkintuvų, milžiniškos imituoto medžio dėžės su Hi-Fi ir t.t. Ir t.t. Taigi, pradėjom žiūrėti iš aukšto į tuos bėdžius, į tuos "nepasisekėlius", į tuos juodrankius bei pilkarankius.

Kiekvieno vietovė jums pasakos apie nuosavą grietinėlę, kuri užsiiminėja aukštos klasės smegenų gimnastika, t.y. plepalais. Kiekvieno vietovėje jums nurodys keletą ar keliolika buvusių ar esamų šulų, kurie sako pamokslus kitiems, nurodinėdami kaip ir kodėl mylėti tėvynę, o patys jau nebesurezga padoraus lietuviško sakinio. Su apmaudu ir gallesčiu pasiguos apie vieną kitą, kuris viešojoje vietoj jau nebedrįsta pasakyti lietuviško žodžio, kad nesuteptų savo aukštos pozicijos. Papasakos ir apie tokius superpatriotus, kurių vaikai vyksta į komunistinius kraštus koncertuoti, nors kitus vykstančius tenai to-

kie teisėjai maišo su purvu išgirsime ir apie tokius, kurie viešai peikia kiekvieną atvykusį politruką, bet slapta pas save jam ruošia karališkus balius. Kas gi atsitiko su pilkų žemdirbių vaikais? Į ponus išėjo, -sakydavo Lietuvoje kaimiečiai. Jie ir šiandien tą sako, nes, iš tiesų, kiekvieno sistemoj (taigi, ir komunistinėj) susidaro toks pakeltnosiu luomas.

Snobizmas yra sena ir įkyri liga. Ji labai gimininga savęs garbinimo manijai. Megolomanizmu apsirgę visuomet randa bendrą kalbą su snobais. Viską žinančių netruksta visose kolonijose. Nėra dalyko apie kurį toks visažinis nepasisakytų. Ir taip, lyg kirviu nukirsta. Be jo, atrodo ne tik Lietuva žlugs, bet ir saulė sustos. Be jų, negalima pajudinti nei piršto, nes ji vėna žino kaip, kur, kodėl ir kada.

Žmonės tokius dar vadina muilo burbulais. Jie, žinoma, ir sprogsta kaip burbulai, kai iš arčiau ir jų didybę pabaksnioji. Dažniausia tai žmonės, kilę iš vargingų tėvų, kurie kažkodėl nori vaidinti aukštesnį, nepasiekiamą luomą. Jų subuvimuose nuo kas minutę minimų titulų, titulėlių, titulaičių oras pasidaro toks tirštas, kad gali akėčios nepririštos kabėti. Jie teisia visus, jie negali atsistebėti kitų nekultūringumu, jie alpsta dėl kitų nemoralumo, jie neranda niekur sau lygių intelektualų, jie atlaidžiai ir su dieviška orybe šypsosi iš visko, kas mužikiška.

Visiems tokie mūsų prasti žmonės yra jau seniai suradę gerą receptą ir patį puikiausią patarimą bei pamokymą: Aukščiausiai bambos neiššoksi! Arba, mandagiau kalbant (nenorint pažeisti jų jautrių ausų), galima būtų pasakyti: Kas pakels šuniui uodegą, jei ne jis pats?

Henrikas NAGYS

IR GERAI, IR BLOGAI... (laiškai mums)

Šiuose laiškuose išreiškiamos mintys nebūtinai atstovauja redakcijos pažiūras ar nuomonę. Laiškai gali būti trumpinami. Anoniminiai pasisakymai nebus spausdinami.
Red.

Didž. Gerb. p. REDAKTORIAU,

Prašau priimti nuoširdžią padėką už paramą Lietuvai Skautų Sąjungai ir jos padalinams spaudos puslapiuose.

Daugelis straipsnių ir nuotraukų, o taip pat įvairių žinučių iš įvairių vietovių dažnai matyti Jūsų laikraštyje. Jų ypatingai buvo gausu praėjusiais metais, kai skautai šventė 50 m. sukaktį ir buvo suplaukę į didžiulę 5-tąją Tautinę Stovyklą.

Mūsų ištekliai neleidžia mums daugiau prisidėti prie lietuviškos spaudos palaikymo, bet prašau priimti nors simbolinę paramą iš mums atlikusių Tautinės Stovyklos likučių sumoje \$ 25.00.

Su geriausiais linkėjimais
V. s. Petras MOLIS
LSS Vice-Pirmininkas
Chicago, Ill.

Ačiū! R e d .

REDAKTORIAU,

Ne visi poetai - Tysliavos. Aistis, rodos, nekaip nugyveno savo Milfordo elegijomis, o jūs dar jūrų neuždegėte savo redagavimu. Prie poetiško žodžio, laikraštiniui reikia ir žurnalistinio kardo, arba bent druskos. Na-Roma ne gi vieną dieną buvo pastatyta. Gal "pasiprovy-site". Ypač, mano nuomone, reiktų dažnai raudono paišelio, išbraukti "laiškuose" esamus nuobodžius ilgumus. O visas pirmas puslapis reikalingas visiškai naujo kelio: trumpų aiškių žinelių, nuomonių ir t.t. Dabar - tai it karys atrajojama žolė.

Linkiu jums kuogeriausio "oi, varge, vargelį" vargti.

Vytautas ŠIRVYDAS
Nashua, N. H.

Dar kartą noriu pakartoti, kad "Nepriklausoma Lietuva" keičiasi į gana įdomų laikraštį, ir atrodo, kad žmonės praneuos ne tik dėl sentimentų, bet net skaitymui.

Su pagarba
G. R. LUNAS
Montreal, Que.

Jūsų laikraštis buvusiems montrealiečiams yra mieliau laukiama ir įdoma. Tad linkiu geriausios kloties visam kolektyvui ir linkiu, kad laikraštis ir toliau gerai gyvuotų.

Su pagarba
J. LATVYS
Chicago, Ill.

Yra labai teisingas pasakymas, kad "lašas po lašo ir akmenį pratašo"

Beskaitydama nuolatinės korespondencijas, liečiančias St. Catharines lietuvių koloniją, mūsų spaudoj, pritrūko kantrybės nereaguoti.

Mūsų dabartiniai veikėjai ne kartą yra pabrėžę siekią gyvenimo ir darnumo. Bet veikla pagrįsta asmeniškų prestižu ir skundais, to nepadarys. Tikrai to siekdami, greitai galėtumėt tą atsiekti, nes vietiniai žmonės tuo suinteresuoti ir jau ilgas laikas, kaip laukia tos dienos. Juk ta mūsų kolonija, bendruomenė, neatsirado tik šiais metais. Mūsų jaunimas ilgus metus čia egzistavo gražia veikla ir šeštadieninė vargo mokykla, pergyvenus neeilinius rūpesčius, visada auklėjo jaunimą gražioje lietuviškoje dvasioje. "Tėv. Žib". korespondentas pastebi "kad mūsų mokykla šlubuoja jau keli metai". Žinant, kiek nors apie mokytojų vimo darbą, tai yra lengvai suprantamas dalykas. Vieniems išsenka jėgos, kitiems nervai, kitiems išgaruoja tikro mokytojo prasmė... ir reikia pakaitalo. Bet vis dėlto mūsų mokykla egzistavo, ligi dabartinį veiklę rankos jos nesugriovė. Ką daryti, reikėjo rasti išeitį ir jie ją rado... Tik galima, kad mūsų vaikai tampa tomis vadelėmis.

Koresp. "Tėv. Žib". vėl pastebi, "kad išmoktume atskirti asmeniškumus nuo visuomeninių dalykų". Bet ar ne dėl asmeniško prestižo tas viskas ir prasidėjo? Jūs dabar stengiatės parodyti "melle" mūsų jaunimui. Rašote, kad mokyklos dury visiems plačiai atdaros. Jos taip pat buvo atdaros ir perėtais metais, bet jūsų vaikai jos nelankė.

Staiga atsirado mokytojų ir jų patarėjų. Aš noriu tik vieną jūsų paklausti: Kur jūs buvot anksčiau, kai mokyklos komitetas su tokiu rūpesčiu jų ieškojo? Tuomet susilaukė aštrios kritikos tie, kurie apsiėmė tą darbą dirbti. Ir nuo kada tik skautiškos stovyklos tinkamos lietuviško jaunimo auklėjimui? Taigi, "vienybė težydi", bet tik po jūsų padu.

Dėl paskutinių minėjimų korespondencijų būtų geriau jeigu nemokantys jų rašyti, nuo rašymo iš viso susilaikytų.

Mano linkėjimai mūsų žmonėms, nesiduokit prikalbami. Kam mes turime savas galvas? Anksčiau susilaikiau nuo šios rūšies rašymo, iš pagarbos savajai spaudai, bet atrodė, atėjo laikas pareikšti šiuos faktus.

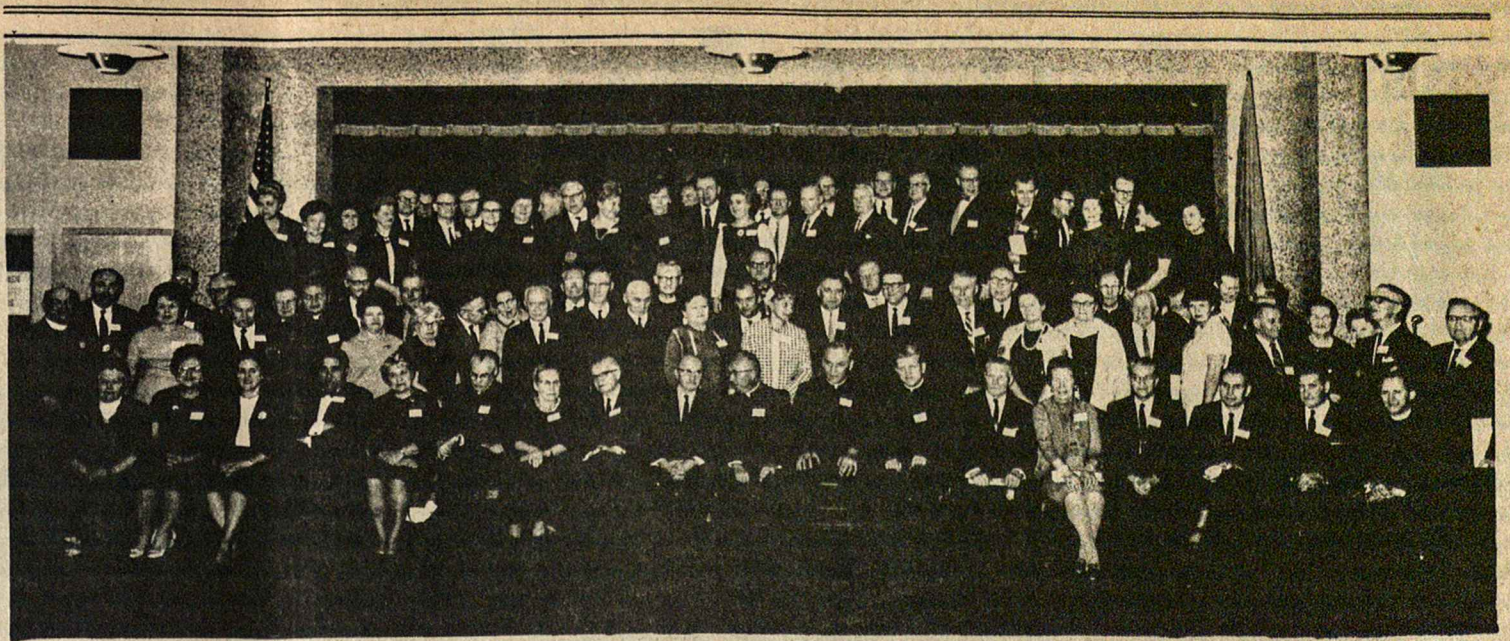
St. ZUBRICKIENĖ
St. Catharines, Ont.

STASYS JOKUBAITIS-SUKAKTUVINKAS

Kanados Šaulių rinktinės pirmininkas ir visuomenės veikėjas, šiais metais švenčia 50 metų ir 30 metų visuomeninės veiklos sukaktis. Jis yra gimęs 1919 m. balandžio 10 d. Kelmėje, Raseinių apskr.

Kiekvienas žmogus turi tam tikrus įgimtus sugebėjimus, bet ne visada savo gyvenime juos išryškina. Sukaktuvinkas savo sugebėjimus stipriai išryškino kaip gabus organizatorius ir juos paaukavo visuomeninei veiklai. Dar jaunas būdamas, gimtojoje Kelmėje suorganizavo lėšas instrumentams ir išmokino dūdų orkestrą. Suorganizavo vaidintojų teatrą ir pats jame vaidindamas pastatymuose, daugiau kaip 20 veikalių. Karo audrų nublokštas į Daniją 1945 m. rugsėjo mėn. Kopenhagoje (dar rusams esant Danijos Bornholmo saloje), susipažinęs su žymesniais intelektualais, suorganizavo lietuvišką transliaciją per Kopenhagos radio stotį, kur buvo ryškus lietuvių protesto pareiškimas dėl Lietuvos okupacijos. Vėliau, gyven-

Jubiliejinio BALFO Seimo, įvykusio Čikagoje, dalyviai su svečiais.

JANINA JUKNEVIČIENĖ, Varnas Montessori Židinėlio vedėja.

Mokytoja Janina Juknevičienė perima direktorės pareigas šį rudenį, Varnas Montessori Židinėlyje, 3038 W. 59 St. Chicago, Ill., Marijai Varnienei išėjus į pensiją. Naujoji direktorė Juknevičienė pradėjo mokytojauti 1941 m. dar Lietuvoje. Persikėlus Kanadon, Montrealyje darbavosi Aušros Vartų parapijos šeštadieninėje mokykloje. Čikagoje mok. Juknevičienė aktyviai įsijungė į Amerikos Lietuvių Montessori draugijos veiklą, eidama įvairias pareigas jos valdyboje ir nuoširdžiai prisidedama prie sekmingo Vaikų Namelių kūrimo. Paskutinius trejus metus "eidama" direktorės pareigas.

Varnas Montessori Židinėlis pirmą kartą atidarė savo duris priešmokyklinio amžiaus vaikams balandžio mėn. 1 dieną 1966 metais. Čia priimami vaikučiai tarp 2 ir 5 metų amžiaus. Veikia viena lietuviška klasė ir trys amerikietiškos, dėl lietuvių stokos. Būtų labai gražu jeigu šiame židinėlyje mokyti vieni lietuviai vaikai. Be Janinos Juknevičienės mokytojaus Julija Smilgienė.

damas Danijoje, suorganizavo lietuvių chorą, tautinių šokių, vaidintojų ir sportininkų grupes. Šie meniniai ir sportiniai vienetai labai išpopuliarino lietuvių ir Lietuvos vardą Danijoje. Vienos šventės metu, lietuviams baigus programą, prie tūkstantinės žiūrovų minios, programą stebėjęs Danijos karalius Fridrikas pasveikino menininkus St. Jokubaitį ir pagyrė lietuvius.

1950 m. atvykęs į Kanadą, Hamiltone suorganizavo orkestrą "Aidai". Vėliau, persikėlęs į Torontą, suorganizavo pajėgų ir populiarių orkestrą "Trimitas".

Toronte gyvendamas, stipriai įsijungė į lietuvių visuomeninį gyvenimą, dalyvaudamas organizacijose ir lietuvių bendruomenė. Daugiausia pasidarbavo SLA 236 Toronto kuopoje, kaip generalinis organizatorius, į kurią prirašė daugiau kaip 200 narių, kurį laiką ir pirmininkaudamas šiai kuopai. 1956 m. suorganizavo ir pastatė Toronte operetę "Viengungiai". Sportininkų pakviestas sudarė komitetą surinkti lėšas Kanados krepšinininkams vykti į Australiją. Organizuoja įvairias išvy-

kas, jų tarpe buvo suorganizuoti išvykai į New Yorką demonstracijai prie Jungtinių Tautų. Stipriai veikia Šaulių sąjungoje tremtyje. Iškėlė mintį įsteigti ir daug prisidėjo savo sumanymu prie Kanados Šaulių rinktinės kūrimo. Suorganizavo pirmą Kanados Šaulių suvažiavimą Toronte.

Sukaktuvinko darbai, kaip organizatoriaus, yra žinomi ir kanadiečių tarpe. Tą liudija atsiųstas Kanados min. prlm. P. E. Trudeau sveikinimo laiškas sukaktuvių proga ir dalyvavimas sukaktuviniame pagerbimo pobūvyje federalinių ir Ont. provincijos liberalų parlamentų atstovų. Jis dažnai atlieka nemažus patarnavimus ir savo tautiečiams, dalyvaudamas Kanados liberalų politiniam gyvenime.

1966 metais, už nuoplenus Lietuvai ir Šaulių sąjungai tremtyje yra apdovanotas "Šaulių žvaigžde".

Linkėtina sukaktuvinkui ir ateityje nepailsti visuomeninėje veikloje. Ilgiausių ir darbinių metų!

P. GULBINAS.

A + A

VLADUI SKRIPKUI

tragiškai žuvus, Hamiltono visuomenininkai seseriai Liucijai Skripkutei ir visiems giminėms gilią užuojautą reiškia

KLB Hamiltono Apl. Valdyba.

LIETUVOS RAUDONOJO KRYŽIAUS 50 METŲ SUKAKTIS

1969 metų sausio mėn. 12 dieną suėjo 50 metų, kai Kaune buvo įsteigtas Lietuvos Raudonasis Kryžius. Jo steigimo iniciatoriais buvo dr. Rokas Šliupas, dr. Jurgis Alekna, dr. Vladas Ingelevičius ir prov. Jonas Makauskis.

Dr. R. Šliupas buvo L. R. K. Vyr. Valdybos pirmininku nuo 1919 metų iki 1932 metų galo. Dr. R. Šliupui pirmininkaujant, L. R. K. įsteigė pirmas R. K. ligonines Kaune ir Panevėžyje. Įsteigė gailėstingųjų seserų mokyklą. Suėjo į ryšį su Tarptautinio R. Kr. Komiteto Ženevoje, išgavo pripažinimą Liet. Raud. Kryžiui ir išvystė bendradarbiavimą su Tarptautinio R. Kr. Komitetu.

Įsisteigusiam L. R. Kryžiui iš karto buvo daug darbo. Darėjo karas su įsiveržusiais į Lietuvą rusais bolševikais. Vėliau teko gintis nuo bermontininkų ir lenkų. Reikėjo padėti kariuomenės Sveikatos Tarnybai gydyti sužeistus ir sergančius karius; reikėjo globoti ir, reikalui esant, gydyti tremtinius ir karo belaisvius, kurie pirmajam pasauliniam karui pasibaigus grįžo namo irėjo per Lietuvą iš Vakarų į Rytus ir iš Rytų į Vakarų. Daugelis tų tremtinių ir karo belaisvių buvo išvargę, alkani ir sirgo, ypač užkrečiamomis ligomis.

Rusai valdė Lietuvą nuo 1795 iki 1915 metų. Kada jie karui einant buvo vokiečių iš Lietuvos išstumti, paliko Lietuvą su keliomis menkai įrengtomis ligoninėmis. Vokiečiai, laikę Lietuvą okupuota 1915 — 1918 metais, įsteigė daugiau ligoninių, bet jų buvo vis tiek per mažai ir jos buvo irgi menkai aprūpintos reikalingomis gydymo priemonėmis. Kraštas buvo nualintas karo ir ypač vokiečių kontribucijomis. Viso trūko — maisto, drabužių, vaistų.

Pirm. dr. R. Rokui Šliupui daug vargo ir darbo teko padėti, kad išgautų L. R. K. ligoninėms viską, kas buvo reikalinga. Teko rinkti aukas iš krašto, ypač ūkininkų. Nemažai gauta aukų iš Amerikos lietuvių ir JAV Raudonojo Kryžiaus. L. R. K. reikalingumą iš jo globos ir gydymo darbą atliko skėmingai.

Vėliau L. R. Kr. padėjo Lietuvos Valdžiai pasikeisti politiniais kalbiniais ir karo belaisviais su Sovietų Sąjunga ir Lenkija.

Savo Gailėstingųjų Seserų Mokyklose L. R. K. ruošė gailėstingąsias seseris visam kraštui.

Lietuvos Valdžia perdavė Birštono kurortą L. R. Kryžiui, kuris pagal sutartį su Valdžia tvarkė jį nuo 1924 iki 1944 metų. Per tą laiką LRK kurorto statybai ir kitiems pagerinimams įdėjo ir jį apie du ir pusę mil. litų.

LRK įsteigė pirmą Lietuvosje sanatoriją Aukštojoje Panemunėje gydyti sergančius tuberkulioze.

2-jo pasaulinio karo metu Sovietų Sąjunga okupavo Lietuvą 1940 metais ir nutraukė LRK ryšius su Tarptautinio RK Komitetu Ženevoje. Okupantai norėjo pertvarkyti LRK savo pavyzdžiu. Buvęs nuo 1938 metų LRK pirmininkas dr. J. Alekna buvo atleistas iš pareigų. Jo vieton buvo paskirtas dr. Antanas Garmus. Bet pertvarkyti pilnai LRK bolševikams nepavyko. Prasidėjęs vokiečių — Sovietų Sąjungos karas tai sutrukdė. Vokiečiai, užėmę Lietuvą, pristabdė LRK veiklą. Neleido jam tiesioginiai susisiekti su Tarptautinio RK Komitetu Ženevoje. Pasimetusių paieškosimus leido daryti per Vokiečių R. Kryžių, kuris perduodavo žinias į Ženevą. Bet LRK Vyr. Valdyba ir L. R. K. įstaigos nebuvo suardytos ir veikė Savitarpinės pagalbos sąstate. Tik pirm. dr. A. Garmus buvo priverstas pasitraukti. Pirmomis 2—jo karo dienomis LRK greitoji pagalba ir ligoninės

Kaune ir Vilniuje teikė pagalbą ir gydė sužeistus civilius gyventojus ir, reikalui esant, rusus ir vokiečius karius. LRK teko globoti ir gydyti išėjusius iš bolševikų kalėjimų likusius neišgydytus kalinius, kurie buvo labai išvargę ir daugelis liguisti.

LRK suregistravo 1941 m. birželio 14 — 21 dienomis be teismo Rusų suimtus ir išvežtus į Sibirą nekaltus, visokio amžiaus, lyties ir profesijos Lietuvos piliečius, kurių buvo apie 40.000.

1944 m. vasarą, vokiečiams traukiantis iš Lietuvos ir artėjant bolševikų kariuomenei, daug dešimčių tūkstančių lietuvių, bijodami bolševikų ir gelbėdami savo gyvybę, apėjo savo tėvynę ir pasitraukė į Vakarų. Pasitraukė į Vakarų ir L. R. K. Vyr. Valdyba. Tik dr. Jurgis Alekna liko Lietuvoje.

1945 metais karui pasibaigus, L. R. K. Vyr. Valdybos vicepirmininkas dr. Vladas Ingelevičius, gyv. Bregenze, Austrijoje, užmezgė ryšius su Tarptautiniu R. K. Komitetu Ženevoje. L. R. K. Vyr. Valdyba nutarė atgaivinti L. R. K. veiklą tremtyje. Apie tai, pagal galimybes, pranešė lietuviams tremtinių stovyklose ir patarė steigti L. R. K. skyrius. Dar prieš tai LRK Vyr. Valdybos nariai žinojo, kad tremtinių tarpe yra nemažai reikalingų skubios pagalbos ir pašalpos. Vyr. Valdyba kreipėsi į įvairias labdarinės organizacijas su prašymu lėšų ir daiktų, reikalingų tremtiniams. Ir LRK Vyr. Valdyba pradėjo rūpintis ir teikti lietuviams tremtiniams įvairią pagalbą ir pašalpą.

1944 metais Jungtinėse Amerikos Valstybėse Amerikos Lietuvių Taryba įsteigė Bendrą Amerikos Lietuvių Šalpos Fondą (BALFA), kad palengvintų lietuviams tremtiniams, pabėgusiems į Vakarų pasaulį jų vargingą gyvenimą.

1946 metais BALFO pirm. kun. J. Končius atvyko į Europą pasižiūrėti ir surasti būdą vykdyti BALFO šalpa lietuviams tremtiniams. Kada BALFO pirm. kun. J. Končius atvyko į Vokietiją 1946 m., jis rado Liet. Raud. Kryžių veikiantį. Ištyręs reikalą, rado, kad geriausias BALFO bendradarbis gali būti Lietuvos Raudonasis Kryžius. BALFO ir L. R. Kryžiaus bendradarbiavimo santykiai buvo nustatyti 1946 metais Konstancos ir Baden-Badeno susitarimais, kuriais buvo suformuluota abiejų institucijų vaidmuo lietuvių tremtinių šalpos darbe ir konkrečios to darbo vykdymo gairės. Po susitarimo su L. R. K. Vyr. Valdyba, padarius L. R. K. siuntų adresatų, LRK pareigūnų dėka buvo įmanoma Amerikos lietuvių, JAV Valdžios ir labdarinių organizacijų paramą nukreipti į tuos, kam ji buvo skirta ir reikalinga.

Piniginėmis pašalpomis buvo šelpiami: apie 1800 studentų ir keli šimtai moksleivių; apie 1000 ligonių, gydytų sanatorijose ir ligoninėse; buvo apmokamos gydytojų ir dantų gydytojų sąskaitos ligoniams, kurie patys negalėjo apmokėti. Buvo šelpiami apie 2000 tremtinių lietuvių, kurie neturėjo ar buvo nustoję UNRRA'os ar pami lietuviai tremtiniai, atskirti nuo tautinių bendruomenių. Buvo šelpiami gimdyvės, kaliniai, karo belaisviai lietuviai, dar nepaleisti iš belaisvės ir šiaip patekę į vargą.

Maistu buvo šelpiami vaikai iki 14 metų amžiaus ir senesnio amžiaus lietuviai tremtiniai.

Gailėstingųjų Seserų mokyklos buvo įsteigtos 6 stovyklose. Jas baigė 135 seserys. Taip pat buvo įsteigti dantų technikų kursai Augsburgėje ir Muenchene.

Lietuvos Raudonojo Kryžiaus steigimo vienas iš iniciatorių dr. V. Ingelevičius (trečias iš dešinės) kitų med. daktarų tarpe tikrina gailėstingųjų seserų kurso egzaminų rezultatus, 1947 metais lietuvių stovykloje Kemptene, V. Vokietijoje.

Raudonojo Kryžiaus gailėstingųjų seserų kursai, kurie vyko UNRRA'os globoje 1946-1947 metais Kempteno lietuvių stovykloje. Kursantės ir lektorai.

LRK vykdė per Tarptautinį RK Komitetą ir per Vokiečių Raud. Kryžių pasimetusių per karą paieškosimus.

1949 metais BALFO pirm. kun. J. Končius nutraukė sutartį ir ryšius su Liet. Raud. Kryžiumi. L. R. K. liko veikti vienas savo išteklių ribose.

1948 metais prasidėjo emigracija. Per 1949 - 1950 metus apėjo Vokietiją ir kitus Europos kraštus tremtinių dauguma. Bet Vokietijoje ir kitur Europoje liko apie 10.000 lietuvių tremtinių, kurie negalėjo išvykti, nes buvo ligoniai, vyresnio amžiaus asmenys, daugiaukės šeimos, našlės su vaikais. Liko ir tokių, kurie neturėjo afidevity ar dėl kitų priežasčių. Likusiais lietuviams tremtiniais rūpinosi ir rūpinasi Lietuvos Raudonojo Kryžiaus pagal savo išteklius.

LRK šalpai lėšas renka aukomis, daugiausia iš lietuvių, buvusių tremtinių Australijoje, N. Zelandijoje ir kitur. 1952-3 metais buvo praveista rinkliava Šveicarijoje, vėliau Šveicarijoje. 1959 metais New York

ke įsisteigė Lietuvos Raudonajam Kryžiui Remti Komitetas, kuris gautas aukas iš Rėmėjų siunčia LRK Vyr. Valdybai Vokietijoje. LRK Vyr. Valdyba palaiko ryšius su Tarptautiniu R. K. Komitetu ir dabar. Taip pat vykdo pasimetusių tautiečių paieškosimus.

Liet. Raud. Kryžiaus pirminkais buvo: 1945 - 1949 metais dr. Domas Jasaitis; 1949 - 1955 metais Jonas Norkaitis; 1955 - 1957 metais kun. dr. J. Gronis; nuo 1957 iki šiai dienai vėl Jonas Norkaitis.

Dabartinę Vyr. Valdybą sudaro: pirm. Jonas Norkaitis, vicepirm. kun. dr. J. Petraitis, gen. sek. Z. Glemžienė ir narys J. Kairys.

Per 50 metų savo gyvavimo Lietuvos Raudonasis Kryžius atliko daug svarbaus ir naudingo darbo Lietuvai ir lietuviams. Jis veikia ir toliau. Greita Lietuvos diplomatinių postų, LRK yra vienintelė organizacija, likusi iš Nepriklausomos Lietuvos. Kaip tokia ji yra palaikytina ir remti. Todėl neužmirškime Lietuvos Raudonojo Kryžiaus.

Eltos Informacijos

OKUPOOTOS LIETUVOS KOLCHOZU IR SKLYPININKŲ GAMYBA

Kauno sporto halė (kur 1939 metais buvo Europos krepšinio varžybos), balandžio 9 buvo sušaukti Lietuvos sovchozų ir kolchozų vadovai bei specialistai išklausti ūkinėjų apie bolševikinio ūkininkavimo pasiekimus. (1949 metų pavasarį prasidėjo priverstinis Lietuvos kolchozinimas).

Šia proga agr. V. Vazalinskas, dabar vėl vyriausias žemės ūkio administratorius Lietuvoje (kadais Chruščiovo buvo išjuoktas) tarp kito štai ką pasakė:

„Visų kategorijų ūkiuose kiekvienam 100 ha naudmenų gauta po 703 centnerius pieno, po 147 centnerius mėsos, iš to skaičiaus visuomeniniame sektoriuje atitinkamai po 412 ir 85 centnerius“.

Šiame posakyje ir glūdi kolektyvinio ūkininkavimo vaisių įvertinimas. Tik paskaičiuokime toliau. Būtent, „visų kategorijų ūkiai“, tai yra, kolchozai, sovchozai ir sklypininkai (vadinami „gyventojų ūkiais“) naudoja 3,483,000 ha žemės naudmenų (dirvų, pievų, ganyklų). Iš tų tik 272,000 ha naudoja sklypininkai, o 3,211,

000 ha yra kolchozų ir sovchozų (1967 m. pradžios duomenys iš „**LTSR Ekonomika ir kultūra 50**“, Vilnius, 1967). Tai išeitų, kad 1968 metais Lietuvoje iš viso buvo pagaminta 2,449 tūkst. tonų pieno ir 512 t. tonų mėsos. Bet iš tų skaičių kolchozų-sovchozų nuopelnas tik 1,323 t. tonų pieno ir 273 t. tonų mėsos. Beveik tiek pat, būtent, 1,126 t. tonų pieno ir 239 t. tonų mėsos pagamino sklypininkai! Skirtumas tarp kolchozų-sovchozų ir sklypininkų gamybos — tik 8 proc.: kolso. pagamino 54 proc. pieno, o sklypininkai — 46 proc. Mėsos gamybos skirtumas dar mažesnis, vos apie 6.5 proc. Tai nebūtų nuostabu, jeigu vienos ir kitos ūkių rūšies naudojamos žemės būtų maždaug vienodai. Bet iš tikrųjų sklypininkai naudoja tik nepilnus 8 procentus naudingos žemės, kai kolso. sovchozai — daugiau kaip 92 proc.!

Paskaičiavus, kiek kur pieno bei mėsos gaunama iš vieno hektaro, pasirodė, kad tuo metu, kai kolektyvininkai iš 1 ha gauna 412 kg pieno ir 85 kg mėsos (taip V. Vazalinskas sako), tai sklypininkai iš kiekvieno ha išspaudžia daugiau

kaip dešimteriopai, būtent, po 4138 kg pieno ir po 879 kg mėsos! Jei ne jie, tai Vazalinskui jokių būdų neišeitų 703 centneriai pieno ir 147 cent. mėsos iš 100 ha „visų rūšių ūkiuose“.

To skirtumo paslaptis ta, kad sklypininkai savo naudojamuose 272-juose tūkstančiuose ha išlaiko apie 420 tūkstančių karvių ir apie 767 tūkst. kiaulių, o kolektyvininkai trijuose milijonuose ir 211-koj tūkstančių ha išlaiko tik apie 414 tūkstančių karvių ir apie 873 tūkstančius kiaulių...

Beje, iš V. Vazalinsko duomenų matyt, kad 1968 metais karvių Lietuvoje būta apie 34-iais tūkstančiais mažiau, kaip 1967 metų pradžioje.

GELEŽINKELIAI OKUPOUOTOJE LIETUVOJE

Nedidelis „Raudonųjų vėliavų“ autoritetas Lietuvoje. Pernai ir užpernai, kai tik laikraščiai paskelbė, kad pereinamąją „Raudonąją vėliavą“ kažkas Maksy paskyrė Lietuvos prekiautojams, tuose pačiuose laikraščiuose ėmė rodytis iš įvairių vietovių žinutės, kuriose pasakojama apie netvarką, apsileidimą ir kitokius negražius trūkumus prekyboje. Iš to siūlėsi išvada, kad arba tos vėliavos buvo duotos nepelnytai, arba gal kitur — Rusijoje — su prekyba dar blogiau...

Dabar panašūs dalykus kartojasi ir su geležinkeliais. Kovo 26 Tiesoj vilnietis iš skaičiavimo mašinų gamyklos rašė:

„Tiesoje š.m. vasario 14 dieną buvo išspausdinta žinutė „Geležinkelinkams — Raudonoji vėliava“, kurioje sakoma, kad Pabaltijo geležinkelio Vilniaus apygardos darbuotojai viršum plano pakrovė ir pervėžė tūkstančius tonų krovinių sumažino pervežimų savikainą, davė viršplaninį pelną. Tai labai gerai! liaudies ūkis laiku gavo planuotus krovinius. Tačiau šioje žinutėje nė vienu žodžiu neužsiminta apie keleivių pervėžimą. Gal ši „smulkmena“ neįeina į pagrindinius socialistinio lenktyniavimo rodiklius!“

Čia prasidėda ištislas sąrašas atvejų, rodančių, kaip vėluoja ar iš viso „dingsta“ Vilniaus priemiestiniai traukiniai, kiek dešimčių tūkstančių darbo valandų dėl to prarandama, kiek sugadinama žmonėms nervų ir ir sveikatos. Žodžių, ištisa eilė pavyzdžių, kalbančių visiškai priešingai, negu dažnas „partijos ir vyriausybės“ šlovinimas už „rūpestį visų pirma žmogui“...

Štai kaip, anot to laiško, atrodo Vilniaus — sostinės! — geležinkelio stoty:

„Dūrys iš perono beveik pastoviai užrakintos. Centriname įėjime iš stoties atidaryta tik viena siaurų durų pusė, pro kurią pastoviai ten ir atgal grūdasi žmonės.“

„Laiptai tuneliuose susidėvėję. Todėl žmonės, ypač vyresnio amžiaus, dažnai griūva, nučiuožia. Tuneliuose trūksta švares. Iki šiol stotyje nepakankama informacija. Keleiviai bėgioja iš vienos platformos į kitą, ieškodami savo traukinio... Apie grubumą geležinkelioje jau daug buvo rašoma, tačiau keleivių aptarnavimas beveik nepasikeitė.“

Baigdamas, laiško autorius aiškinasi:

„Rašydamas laišką, tik vieno noriu: paaikškinti skaitytojams, kada pagaliau mūsų geležinkelinkai, apdovanoti pereinamąja Raudonąja vėliava, pradės gerbti keleivius!“

Tiesa laišką idėjo, bet prašomo paaikškinimo nepridėjo...

KOKIA BUS JURBARKO NAFTOS PERDIRBIMO IMONĖ

Naftos perdirbimo įmonė Jurbarko projektuojama „Legiproga“ institute Leningrade. Pagalbinis projektavimo darbas atlieka ir pramoninės statybos projektavimo institutas Kaune. Visi protestai prieš tą įmonę nutildyti. Vietoj jų vis dažniau ir dažniau laikraščiuose pasirodo džiaugsmingi pasakojimai, kokia didelė ir graži

būsimoji ta įmonė. Anot Kom. Tiesos (kovo 29), įmonė būsimoji pradėta statyti „artimiausiu laiku“. Siame pranešime pasakoja apie administracinę ūkinę įmonės pastatą, kurį projektuoja kauniškiai architektai. Iš to papasakojimo matyti, kad Rusijos naftininkų kolonija Jurbarko yra numaciusi įstaisyti gana patogiai:

„Administracinio-ūkinio bloko centre — vienuolikos aukštų administracinis korpusas. Jame įsikurs įmonės administracija, laboratorijos, viešbutis. Apie šį aukštuminį akcentą sugrupuoti kiti korpusai. Su daugiaaukščių pastatų galerija sujungta 250 vietų konferencijų salė. Pirmajame aukšte (po salės) projektuotojai įkūrė priemiestinio autobuso Jurbarkas- Naftos perdirbimo įmonė“ dispačerinę su laukiamuoju keleiviams.“

„Triaukščiame pastate, kuris taip pat jungiasi su aukštumine dalimi, įsikurs mokymo kombinatas, skaičiavimo centras, automatinė telefonų stotis. O didžiausią plotą užims auditorijos, mokymo kabinetai, laboratorijos ir bendrabutis.“

„Projektuotojai gražiai išplanavo naftos perdirbimo įmonės administracinį bloką. Užstatymo plotas tik 0.52 ha. O želdiniams skiriama net 4.76 ha. Be to, minėtas architektūrinis ansamblis sukomponuotas aukštesnėje vietoje, prie pagrindinio įvažiavimo į įmonę. Visa tai simbolizuos (ypač aukštuminis akcentas) mūsų technikos žingsnius, paverčiančius ankstesnį nedaug kam težinomą Jurbarką stambiu naftininkų centru“.

Šiuo viliojančiu vaizdėliu bandoma užmaskuoti nepatrauklų naftos kvapą... Bet prasiveria kitas plyšys, pro kurį tampa matomas paveikslas, kaip ištaigingai mano tie naftininkai Jurbarko įsirengti. Ir tai tuo metu, kada dauguma gyventojų kančia didžiausią gyvenamųjų patalpų trūkumą ir kai statybininkai — dėl medžiagų stokos ir blogos darbo organizacijos — nepajėgia žmoniškai gyvenamųjų namų įrengti. Kaip dailiai bus apgyvendinta tos Lietuvai primestos įmonės administracija — jau aišku. Ir drauge aišku, kad niekas nesuka sau galvos, kur ir kaip gyvens ir nedidelį Jurbarką sutrukdys didelės įmonės darbininkai.

KREMLIUS PALIEKA PRIVACIUS SKLYPUS

MASKVA. — Sovietų Sąjunga ketvirtadienį paskelbė naują kolchozų statutą, prie kurio ilgai dirbo speciali komisija, vadovaujama paties partijos vadovo Brežnevo. Šis statutas pakeis dabar veikiančią, kuris buvo priimtas 1935 metais. Lapkričio mėnesį bus sukvietas didelis kolchozų atstovų suvažiavimas, kuriam teks naują statutą patvirtinti.

Naujosios kolchozų gyvenimą tvarkančios taisyklės aiškiai atsiskleidžia Nikitos Chruščiovo plano visus kolchozų anksčiau ar vėliau paversti valstybiniais ūkiais. Chruščiovas buvo nusistatęs ir prieš privačius žemdirbių sklypus. Naujame statute aiškiai pabrėžiama, kad patys kolchozai liks, kaip buvę, bus paliekami kaimų gyventojams ir jų privatūs sklypai. Kaip žinoma, tuose sklypuose gyventojai proporcingai pagamina daugiau produktų, negu sovchozai ar kolchozai.

DIPLOMATINIS PRAPLĖTIMAS

Diplomatinis santykiavimas Lietuvos valstybės vardu su laisvojo pasaulio valstybių vyriausybės atstovais dabartinėje Lietuvos padėtyje yra riboto turinio, bet jis vyksta su žymiai didesniu valstybių skaičiumi, negu prieš II Pasaulinį karą.

Vien 1967 ir 1968 Lietuvos diplomatinės atstovybės, arba, kur jų nėra, tai Vilkas, yra turėję pasimatymų bei susirašinėjimų su šių valstybių diplomatiniais atstovais arba vyriausybės nariais, kaip kuriais atvejais net su vyriausybės galvomis.

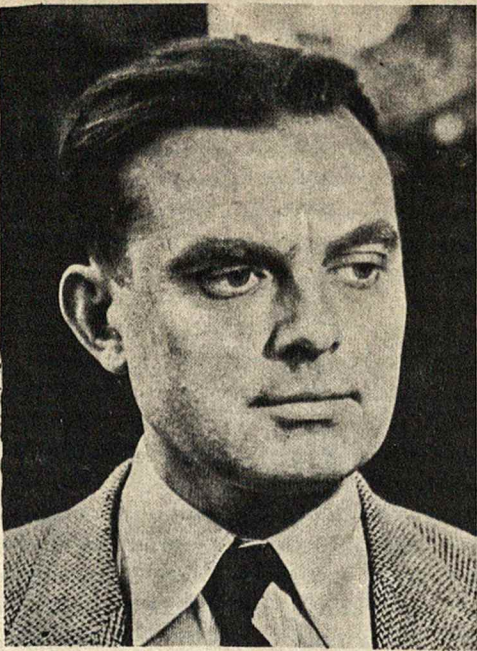

KULTŪRINĖ KRONIKA

ANGLAS APIE MILAŠIŲ
IR VILNIŲ

Londono savaitraščio Observer bendradarbis rytų Europos klausimais, Neal Aschersonas, New Yorke einančiame literatūros žurnale The New York Review, recenzuoja Lietuvoje gimusio lenkų poeto-rašytojo Česlovo Miloszo vėliausią anglų kalba išėjusią knygą Native Realm. Lietuviui įdomūs jo galvojimai. Pasakoja:

Jei būtų galima sugrįžti į "Wilno", gali būti, viskas pasidarytų aišku. Jei būtų galima šitokia mintis bene daugelį apie rytų Europą rašančiųjų vargina - persikelti į švyturiavusį, daugiatautį mažąjį didmiestį, kokių jis, pavyzdžiui, būdavo 35 metai atgal, daug nežinomo, kas supa ir nuodija lenkų, lietuvių, gudų ir žydų santykiavimą, gali būti, pagaliau būtų suprasta.

Česlovas Milašius.

Po visą Europą, o galima sakyti ir po visą pasaulį, pribarsyta krikščionių to, kas 1939 metais pradeda, čia sudužo ir pasisklaistė. Tiesa, Vilnius ir šiandien stovi, bet jis sovietinės respublikos sostinė, kur valdo

Ž E M Ė.

MANO saldžioji Europos tėvyne, Peteliškė, ant tavo gėlių tūpdama, sparnus krauju vilgo, Tulpių nasruose kaupiasi kraujas, Vijuoklių dugne žvaigždė žiba Ir plauja grūdus tavo javo.

Tavo žmonės šildo pamėlusias rankas Prie vaškinės gėlių grabnyčios Ir laukuose klausosi kaip vėjas rauda Sukryžiuotų ginklų vamzdžiuose.

Tu esi žemė, kur kentėt negėda, Nes ten duodamas stiklas skysčio kartaus, Kurio dugne amžių nuodas.

Į tavo suplėšytą ir šlapialapį vakarą, Ties vandenim, kuriais ik šiol vis plaukia Centurionų išnykusių ginklų rūdis, Sugriautų bokštų papėdėj, Akveduktų stulpų šešėly, Po ramiu baldachimu pelėdos sparnų,

Raudona aguona, pakirsta ašarų gruodu.

toli gražu ne nepriklausoma Lietuvos komunistų partija. Gyvena čia dar ir šiek tiek lenkų bei žydų. Gyventojai, gali būti, net gyvena šiek tiek palengvintomis širdimis, kad, pagaliau, nors nelabai šviesiu būdu, buvo išspręsta po dešimtmečių baugios netikrovės, kam miestas iš tikrųjų priklauso. Tačiau, nebėra to "Wilno", kuriame visų šių tautelių nuotaikingi santykiai rasdavo tiek daug gyvos apraiškos.

Čia kaip tik svarbi vėliausioji Česlovo Miloszo knyga. Jos antroje antraštė skelbia, kad čia esąs "savęs paieškojimas". Šis posakis, tačiau nenusako tikrojo nuosprendžio apie šį didingą vieno vyriausių lenkų poetų raštą. Jis gimė Lietuvoje, Lenkiją apleido 1951 m. ir dabar dėsto slavų literatūras Berkeley universitete, Kalifornijoje. Eilėraščių pradėjęs kurti jau pirmą kartą. Tremties nežiūrint, jis turėjo poveikio jaunesniajai lenkų poetų kartai. Ir šis poveikis, rodos, nemažėja, bet auga. Be to, garsėja kaip vienas geriausių lenkų literatūros vertėjų anglų kalba.

Vakaruose Miloszius pirmą kartą pasidarbavo 1951 m. savo The Captive Mind, kurio antra laida išėjo 1953 m. Čia rinkinys raštų apie idėjas ir žmones, kuris buvo įvertintas kaip taiklus

D E B E S Y S.

DEBESYS, baisūs mano debesys, kaip plaka širdis, kokia gėla ir žemės liūdesys, debesys, balti ir tylūs mano debesys, žiūriu į jus rytą ašarų pilnom akim ir žinau, kad many išdidumas, geismas ir žiaurumas ir paniekos grūdas mirties sapnui paruošė guolį, o mano melo gražiausios spalvos uždegė tiesą. Tuomet nuleidžiu akis ir jaučiu vėją įkaitusį, sausą pro mane pučiant. Ak, koki baisūs jūs esat, debesys, pasaulio sargai. Leiskit užmigt, lai mane gailėtinga apglėbia naktis.

šūvis komunistams. Tačiau, dabar ramesniu laiku, veikalas paryški savo tikrąją vertę: įnašą lenkų literatūrai, kaip šaltinis apie lenkiškąjį stalinizmą. Jis buvo parašytas netrukus po to, kaip autorius apleido atašės vietą Washingtono lenkų pasiuntinybėje.

Naujas veikalas tviskančiai polemintis, tačiau nelengvai sugaudomas ar atviras, kaip paviršium atrodo. Tačiau čia Miloszius besidominčiam vakariečiui pateikia raktų lenkų-lietuvių galvosūkiui, kuris svarbus, jei norima rytų Europą suprasti. Kodėl lenkiškojo patriotizmo epas ponas Tadas prasižada žodžiais: "Lietuva, tu mano tėvyne...". Jei tarp lietuvių ir lenko santykiai nebuvo panašūs anglo ir škoto, kai, šiam savo "bagpipe" papūtus, anglo akys tautiniu jausmingumu apsiašaroja?

Arba, kodėl dvarponių šeimoj Lietuvoj gimęs lenkas Dzeržinskis įsirašė partijon, kuri Lenkijos nepriklausomybę neigė, o, po to, nusikėlė į Maskvą, būti vyriausiu bolševikų policininku? Kodėl, to nežiūrint, Varšuvoj yra jo vardu aikštė ir stovi paminklas? Kodėl lenkų komunistai nervuojasi dėl žydų vaidmens partijos istorijoje ir dėl sionizmo. Native Realm padeda rasti šiems klausimams atsakus. Todėl padeda suprasti ir rytų Europą.

Didybės amžiais Lenkija juk buvo ne tautinė velstybė, bet valstybinė bendruomenė, kurioj sugyveno kelios tautos, ištikimos vienam valdovui, kurio asmenyje jungėsi Lenkijos karalystė ir Didžioji Lietuvos Kunigaikštystė. Miloszo proseneliai, sakoma, buvę vėdai, bėgę iš Pamarėlio nuo vokiečių kolonizavimosi ir šimtmečių eigoje pasidarę sulenkėjusiais lietuviais. (Tikrovė, bene buvo prūsai? - V. Š.)

Tačiau, šis pasakymas palieka daug neišsakyto. Kai jaunas Milaszius pasiklausdavo: "Kas esu?", tautybės atžvilgiu jam atrodėdavo tai "absurdas, kaip klausiti, kas buvo Kopernikas: vokiečių ar lenkas?" Didelio poveikio čia turėjo dėdė poetas Oskaras Miloszius. Šis "formidable" vyras savo laiku turėjo dvarų ties Dniepru Ukrainoj, bet buvo kaimynų lenkų išdaviku apšauktas, kuomet juos pardavė didrusiams. Jis 1919 m. pasirinko būti Lietuvos piliečiu, nors, kalbai pramokti, sakosi turėjęs "griostis po žodynus". Gyvenimą baigė jaunos Lietuvos respublikos diplomatu Paryžiuje. Vaikaitis Česlovas paveldėjo netik rašytojo talentą, bet branginimą didkunigaikštinių tradicijų ir ištikinimų. Sako: "Pavyzdingu rytų europiečių būti yra būti viduje jaunu, ir vis neaptvarkytų aistrų valdomu".

Katalikų gimnaziją lankydamas, Česlovas susipažino su tamsesnėmis lenkų katalikybės antspalvėmis, kurios "nuodėme skaitė kiekvieną nusižengimą kanonų teisei". Susipažino ir su žydų bendruomenės gyvenimu Vilniuje.

Jis pasakoja: "Žydų jaunimas gana anksti žavėjosi pažangos dvasia, todėl jo protestas prieš tėvų tikybinį galvą būdavo stipresnis negu katalikų. Jie išjuokdavo prietarus, skaitydavo Lenino raštus ir dažnai save vadindavo marksistais. Gana beviltiškai žiūrėjo į savo valstybės (kuri tuomet buvo Lenkija) ateitį. Komunistų sąjūdis šiaip būdavo silpnas ir vis policijos nusmelkiamas, bet vis gaudavo naujų karingų pritarėjų ypač žydų jaunuomenėje, nės ji būdavo palinkusi Rusijai ir todėl imli".

Vėliau ne vienas Vilniaus žydas ar lenkas pasidarė lenkų komunistų partijos pareigūnu.

Čia gal ir glūdi priežastis lenkų partiečiuose nuožiūros, kad žydai tai "tautinės šaknies ir tėvynės meilės neturįs kosmopolitas".

Rusų revoliucija įvyko kai Česlovas buvo jaunu berniuku. Savo knygoje prirašė kelis puslapius galvojimų apie istorinius lenkų ir didrusių santykius. Jis yra gyvenęs Paryžiuje, dirbęs lenkų radijui (kai Lenkiją valdė Pilsudskio pulkininkai), ir matė naminės armijos sukilimą prieš nacius Varšuvoje. Po to, kelis metus tarnavo diplomatu liaudiškai Lenkijai iki draugai, pastebėję jo nusivylimus, nutiesė kelią apsigyventi Vakaruose.

Miloszius ypač aštriu liežuviu tuoja smulkiają lenkų bajoriją-šlėktą. Jis neigiamai žiūri į jos vaidmenį visuomenėje. Sako, ir inteligentija ir darbininkija iš jos yra paveldėję neigiamų savybių, nes plikbajoriai veržėsi į miestus. Net komunistų santvarkoje patyrė, kad komisarai vertino jo bajorišką kilmę. Šlėkta nemėgdavusi mokėti skoloms palūkanas, todėl kapitalizmo nesuprato ir jo nekontentė. Ir komisarai, kaip plikbajoriai, džiugiai viską konfiskavo, kas ne jų, iš pasiturinčiųjų.

Vyt. ŠIRVYDAS

II. Vatikano susirinkimo DOKUMENTAI. 3 dalis: popiežių kalbos ir raštai. Vertė prel. V. Balčiūnas. "Krikščionių gyvenime" leidinys. Ilustravo T. Valius. Boston 1969. 359 psl., kaina 4 dol. Be popiežių kalbų, šiame tome duodamas kun. Vyt. Zakaro str. "Bažnyčia susirinkimuose" (žr. žemiau) ir kun. T. Narbuto sudarytas visų trijų tomy dalykinis turinys (291-359).

— Valstiečių liaudininkų s-gos VII suvažiavimas egzilyje vyko Chicago III.29-30. (Pagrindinėj paskaitoj M. Mackevičius apžvelgė mūsų vedamosios laisvės kovos padėtį. J. Audėnas aptarė VLIKo veiklą. Dr. J. Pajaujis išrinktas s-gos garbės pirminku. S-gai pirminkauja agr. J. Daugėla. Vietoj mirusio J. Kardelio ir pasitraukusio V. Bıldıšo į centro komitetą išrinkti L. Girinis - Norvaiša ir E. Eorėša.

8.

VINCAS MYKOLAITIS - PUTINAS

Atsiminimai

Mano pirmasis mokytojas mano atminty liko kaip nuožmus žiauruolis ir vaikų kankintojas. Staigus ir piktas, jis bausdavo vaikus be jokio pasigailėjimo. Mėgstamiausia jo bausmė būdavo smūgiai linuote per delną. Suklydus mokiniui atsakinėjant ar kuo kitu nusikaltus, mokytojas šaukdavo „держи лань!“ ir imdavo mušti linuote ištįstą delną. Nuo smūgių nelaimingojo delnas ištindavo kaip paduškėlė. Viskas verkdamas, klykdavo, maldaudavo, visa mokykla sustingdavo iš baimės. Vieną sykį plakamasis neiškentęs truktelėjo ranką, ir linuotė, atsitrenkusi į suolą, subyrėjo į šipulius. Kol dailidė padirbo kita, mes kvėptelėjome. Jokia bausmė nebuvo tokia skaudi, kaip šita „держи лань!“. Man, laimei, neteko jos patirti. Ne mano pažangumas moksle apgynė mane nuo baisiosios linuotės, bet mamos sviestas, sūriai ir viščiukai, aukojami ponui mokytojui. Atsimenu, mokytojas ypačiai nekėsdavo vieno mano draugo iš Kalnynų kaimo, greta manęs sėdinčio viename suole. Mušdavo jį kasdien čia į dešinįjį delną, čia į kairinį, žiūrint, kaip buvo mažiau ištinęs. Aš sėdėdavau greta kaip apmirus, iš gailėsčio ir pasibaisėjimo.

Aš tai rašau dabar, praėjus šešiasdešimt metų. Pirmojo mano mokytojo, gal būt, jau ir kaulai supuvę. Kur jisai dingio iš Gudelių, nežinau. Jam nė į galvą nebuvo atėję, kad po tiek metų kas nors aprašys jo „pedagogines“ priemones Gudelių mokykloje. Ir kad tai padarys štai šitas mizernas, liesutis, atsikišusiom ausim Mykolaitukas iš Pilotiškių kaimo. Ak, kad mes sugebėtume atspėti, kas ir kaip mus teis, pusei šimtmečio praslinskus! Kitaip mes vertintume mus apsupančius žmones ir, tur būt, kitaip su jais elgtumės.

Ponas mokytojaul! Pirmasis mano mokytojaul! Jums buvo lemta man ir mano draugams, Gudelių parapijos tokiems pat menkučiams vaikams, įdiegti pirmuosius mokslo daigus, nuvesti pirmuosius gyvenimo žingsnius, kad tas gyvenimas pasidarytų šviesesnis, lengvesnis. O Jūs tą gyvenimą apkartinot piktumu — savo tulžimi, o tų vaikų ašaromis. Tačiau vienės pagamintų pusrųčių, per rinką bėgdavome ir šiandien, nors iškeliu viešumon Jūsų darbo blogybes, mokyklą, širdy jausdami baimę, ar negausime para-

aš stengiuosi Jus ir suprasti. Aš nežinau, kokios priežastys padarė Jus tokį žiaurų. Ar Jūsų širdis iš prigimties buvo tokia kieta, ar gyvenimo smūgiai, it kalvio kūjis geležį, ją taip apdaužė ir suketino. Jūs, iš pradžių gal ir jautrios širdies, bet staigaus būdo žmogus, patekdavote it tokius užkampius, kaip Gudeliai, kur, be seno klebono, nėra nė vieno apsišvietusio žmogaus. Mokytojavimas carinio Rusijos režimo mokyklose, skirtose ne mokslui skleisti, o rusinti ir pravoslavinti, Jums nedavė jokio pasitenkinimo. Ko Jūs mes išmokėtė? Žodžių ir raštų pakeverzoti nesuprantamų žodžių, šlovinti carą ir jo giminę, išvažiuojant inspektoriumi, šaukti „časliva putiva...“ Nenuostabu, kad Jūs nebetekote meilės nei savo pašaukimui, nei vaikams, pavestiems Jūsų globai. Pamažu jie tapo Jums sunkia nebeapkeliamą našta, Jūsų savęs prievartavimo priežastimi ir proga. Ir šitai meilės vietoje neapykanta ir žiaurumas ėmė keroti Jūsų sieloje. Ir visa tai išsiliejo šauksmu „держи лань!“ ir linuotės smūgiais į nelaimingojo delną. Jei taip, tai atsisveikindamas su Jūsų atminimu, pirmasis mano mokytojaul, galui vien Jūs palinkėti amžinos ramybės man nežinotame Jūsų kape.

Lankant Gudelių mokyklą, man teko patirti vieną nykstančią praeities buitinę liekaną — pagyventi dūminęjį pirkioje. Atšalus rudens orui, o juo labiau žiemą, 8 metu vaikui vaikščioti 4 kilometrus į mokyklą per sunku. Tėvai ieškojo vietos man apgyvendinti Gudeliuose. Nelengva tokią vietą surasti bažnytkaimyje, kur, be klebonijos ir dvaro, žydo nuomojamo, tebuvo vargonininkas, zakristijonas, alinė ir viena žydo krautuvėlė. Pagaliau surado senutės davatkėlės Marčiuvienės dūminęjį pirkelį, prie pat kelio ir šventoriaus, vos įvažiavus į Gudelius. Lūšnelėj tebuvo vienas vienintelis kambarėlis su krosnim valgiui virti ir šilumoj palaikyti. Be manęs, ten apsigyveno dar du vaikai iš kaimyninio Rudėnų kaimo. Pirkelės kampe, prie krosnies, palubėj buvo įtaisytos plačios kaip ir lentynos, ant kurių mes miegodavom. Visa tai būtų dar nieko, bet kai paryčiais šeimininkė užkurdavo krosnį, aitrūs dūmai, nespėję išeiti pro aukštini, bematant pripildydavo palubę ir viršutinę patalpėlės dalį ligi pusės sienų. Mums, nepratusiems, dūmai graužė akis, kuteno nosį, erzino gerkle, ir mes, čiaudėdami ir kosėdami, risdavomės žemyn. O čia būdavo šalta, nes pro atviras duris versdavosi vidun palši žvarbaus lauko oro kaimuoliai. Bet vaikas greit prie visko pripranta ir apsi-pranta. Apsipratome ir mes. Pavalgę kuklių Marčiuvienės pagamintų pusrųčių, per rinką bėgdavome į

gauti „per lapą“ mokytojo linuotės. Jei mokykloj pamokos pasibaigdavo laimingai, linksmi grįždavome į pirkelę. Dabar čia būdavo šilta, jauku. Maloniai nuteikdavo net dūmų kvapais atsiduodančios juodos pirkelės sienos. Senutė sėdėdavo prie langelio ir verpdavo, o mes, užgulę stalėlį, belaukdami valgio, ruošdavom pamokas: rašydavom sąsiuvinuose rusiškąs raides arba „kaldavom“ kokią mažai suprantamą pasakėčią.

Vakarais, prie spingsulės arba balanos šviesos. Marčiuvienė imdavo mums pasakoti visokias būtas ir nebūtas „istorijas“. Ji mėgdavo girtis, kaip, jauna būdama, tarnavo klebonijoj. Vieną sykį, nakčia, išėjusi į klebonijos tarpdurį, ji pamačiusi nušviestame altoriaus lemputės lange judančius šešėlius. Bažnyčioje buvę plėšikai-vagys. Staiga ji pajutusi, kad ir šalia jos iš abiejų šonų stovi po plėšiką. Gal ją būtų nudūrę peiliais, bet ji apsimetė nieko nematanti, nusispioję ir suuko: „Tpfu! Ko aš čia stoviu kaip durna! Laikas miegoti!“ Viduje ji pažadinusi kleboną ir tarnus, ir vagys pabėgė.

Atšilus pavasario orui, mes Marčiuvienės „kvatierą“ palikdavom ir vėl pėsti vaikščiodavome į mokyklą. Nejauku būdavo eiti per tuščius Ivoniškio dvaro laukus pro pusiau nukasinėtą žvyriakalnį, o ypač pro apaugusį krūmokšniais upeliuką ir aplūšusį tiltelį. Žmonės pasakodavo, kad ten vaidenasi... Toliau Gražiškių kaimas. Netoli kelio Andriulio ūkis. Jo šuva kartais išbėga ant kelio. Nelabai piktas, bet vis dėlto baugu. O štai ir Pilotiškių. Palšio kalnelis, nuo kurio jau matyti tėviškės gluosniai. Pasiekęs senąją sodybą su didelėmis liepomis prie kelio, alkynėliu ir didžiule laukine kriausė, ežiomis patraukiu namų link. Mama jau laukia. Klausinėja, kaip sekėsi mokykloj ir spintoj ieško ko nors skanesnio.

6. MANO „ANKSTYVIEJI VIDURAMZIAI“

Gudeliuose aš išmokau dar vieno dalyko — tarnauti kunigui prie mišių. Čia tarsi pradėjo pildytis saldi mano tėvų svajonė ir viltis — padaryti mane dievo tarnu visą gyvenimą. Tarnaują prie mišių vaikai, „klapčiukai“, sudarydavo vieną iš gausios bažnytinio tarnautojų garbingos šeimos būrelį. Bene garbingiausi buvo brostininkai, per iškilmingas pamaldas nešę vėliavas, baldakimą, žibintuvus; jie prižiūrėdavo tvarkos bažnyčioje, praskindavo kunigui kelią į klausyklą, sakyklą, šlakstant švęstų vandeniu, renkant aukas. Jie vilkėdavo baltas kamžas. Lygiomis su jais stovėjo giesmininkai „kantarai“

ir „kantarkos“. Jie prieš mišias giedodavo rožančių, per mišias šventas giesmes, per mišparus „Magnificat“. Kai kuriuos liturginius tekstus jie mokėdavo lotyniškai, juokingai iškraipydami nesuprantamus jiems žodžius. Geru ūkininku sūnus ar duklė laikė garbe būti „kantaru“, „kantarka“. Būdavo dar pauglių merginų, kurios su baltomis suknėlėmis ir vainikėliais ant galvų per procesijas nešdavo alto-relius, vėliavas, „karūnas“ su kaspinais, — kiekviena po vieną kaspinę. Mažos mergytės, taip pat baltai apsirengusios ir su vainikėliais, berdavo gėles po kojomis kunigo, einančio po baldakimu ir nešančio monstranciją. Joms kontrastą sudarydavo tretininės, tamsiai apsirengusios jau pagyvenusios moterys. Jos eidavo su degančiomis žvakėmis rankose.

Patarnaujančių prie mišių vaikų „klapčiukų“ pareigos buvo svarbios ir atsakingos. Juk jie buvo artimiausi kunigo padėjėjai, pamaldų dalyviai, jie, apsiplėkę baltomis kaip sniegas kamžėlėmis su melynėmis ar raudonomis palerinėlėmis, sukinėdavosi prie pat altoriaus, jie kartu su kunigu kalbėdavo „ministrantūrą“, „Dominus vobiscum“ atsakinėdavo „et cum spiritu tuo“, „per omnia saecula saeculorum“, „amen“, „sursum corda“, „habemus ad dominum“, jie pildavo vyną į kunigo kieliką, tampydavo iš vieno altoriaus šono į kitą didžiulį mišiola, skambindavo varpeliais per pakylėjimą! Visa tai pripildydavo gaudulio ir pasididžiavimo pamaldžių tėvų širdis.

Išmokęs vargonininko nurašytą ministrantūrą, aš kartu su kitais tokio pat amžiaus berniukais pradėjau tarnauti mišioms — sekmadieniais ir per atlaidus. Be ministrantūros, reikėjo dar išmokyti perkeldinėti mišiola, pilstyti į kieliką vyną ir vandenį, sutartinai skambinti skambalais — paprastais ir krūminiais. Paprastais sekmadieniais prie mišių tarnaudavo du, o per atlaidus reikėdavo keturių. Tada dėl šių pareigų varžydavomės, nes iškilmingas mišias laikęs kunigas, paprastai svečias, apdalindavo mumis po 10 ar net 15 kapeikų.

Kai aš vėliau, jau nutolęs nuo „Dievo altoriaus“, o net ir dabar prisimenu tolimųjų parapijų šventes, atlaidus ir gyvai įsivaizduojau anais laikais jas gaudusias nuotaikas, man darosi suprantama, už ką žmonės taip tas šventes brangindavo ir prie jų prisirišę davo. Tai būdavo skaidri prošvaitė jų pilkoje kasdienėje buityje. Tai būdavo sielos polėkis į kažkokią aukštesnę dvasinio gyvenimo sferą ir kartu vaizdas, džiuginas pojūčius spalvomis, garsais — visa savotiška religinių iškilmių estetika ir patetika.

Būs daugiau.

Alys Stankevičius.

NAUJA ALAN STANKĖ (ALIO STANKEVIČIAUS) KNYGA

Tik ką išspausdinta ir pasirodė knygų rinkoje nauja Alan Stankė knyga, pavadinta „Aš vis dėlto labiau mėgstu burokų sunką“. Knyga parašyta prancūzų kalba ir jos pavadinimas toks: „J'aime encore mieux le jus de betterave“. Knygoje aprašomi vaiko pergyvenimai antrojo pasaulinio karo metu Lietuvoje ir Vokietijoje. Kaip žinome, Alys Stankevičius yra išleidęs jau kelias knygas prancūzų kalba ir taip pat plačiai ir sėkmingai bendradarbiauja eilėje periodinių leidinių Quebeco provincijoje ir kitur. Alys taip pat yra dažnas dalyvis prancūziškose bei angliškose televizijos programose.

SOL. LILIJĄ ŠUKYTĘ JAV-bių SPAUDOS PUSLAPIUOSE.

● Lilijos Šukytės koncertas Washington, Balandžio 17 d., Washington, Pam American Unijos koncertų serijoje, dainavo New Yorko Metropolitan operos solistė Lilija Šukytė. Programą ji pradėjo arija iš Glucko operos „Ifgenija Tauridėje“, o paskui ėjo Schuberto, Wolfo, Gounod, Fallos ir Puccinio kūriniai.

Rytojaus dieną apie koncertą recenzijas išdėjo sostinės dienraščiai „The Washington Post“ ir „The Evening Star“. Pirmajam rašė žymus muzikos kritikas Paul Hume, iškeldamas Glucko arijos sudainavimą. „Stiliaus, to no ir klasikinio įsijautimo atžvilgiu šis įspūdingas recitatyvas ir scena buvo gražiai atlikta, — rašė Paul Hume. — Galima tarti, kad tai buvo pats šauniasis vakaro momentas“. Kritiko nuomone, gerai pavyko Schuberto ir Wolfo dainos. Paul Hume rezervuotai atsiliepė apie Puccinio arijų atlikimą, nors jis pažymi, kad tai publika sukėlė ant kojų. „The Evening Star“ kritikui William Bennet susidarė prieš

gas įspūdis. Pažymėjęs, kad Lilija Šukytė turi patrauklų balsą, jis rašė: „...Schuberto dainos ir Puccinio arijos labai gerai tiko jos balsui ir buvo puikiai sudainuotos, ypač su dideliu teksto prasmės pagavimu. Arija iš „Rondine“ ir paskui „O Mia Bino Caro“ iš „Gianni Schicchi“ buvo gal patys geriausi dalykai šiame vakare. Ir vienas ir kitas buvo sudainuoti maloniu, skardenančiu balsu, kruopščiu frazavimu ir švaria tartimi“.

Vakaro programoje buvo pažymėta, kad Lilija Šukytė gimė Lietuvoje ir kad savo muzikinę karjerą ji pradėjo Kanadoje. Gausiai susirinkusi publika kiekvieną solistės dainą lydėjo ilgais plojimais. Šį sezoną buvo tai jau antros Lilijos Šukytės koncertas Washington.

PAVĖLAVES "I LAISVE" NR.

Visiškai neseniai gautas Liet. Fronto Bičiulių leidžiamas „I Laisvę“ žurnalas pernai metų gruodžio mėn. 44 (81) numeris. Pasiaiškinime sakoma, jog tai įvykė „dėl tam tikrų nepramątytų priežasčių“. Ten pat nurodoma, jog ateityje žurnalas išeis reguliariai — kas keturi mėnesiai. Žurnalo redaktorius — L. Valiukas, P.O. Box 77148, Los Angeles, Calif. 90007, USA.

Kaip visuomet, šis politikos žurnalas svarus turiniu. Jame rašo daug autoritetinių autorių, kurie patiekia itin gerų minčių ir paduoda įtikinamų išvedžiojimų.

Ir šiame numeryje, šalia redakcijos vardu perduotų dviejų vedamųjų, jame rašo kun. G. Kiauskas, jėzuitų provinciolas, lietuvių bendros atsakomybės žadinimo reikalu, atspausťas pasikalbėjimas su St. Barzduku, dar tuomet PLB v-bos vykd. p-ku, kuris nurodo, jog B-nė pasirinkusi vidurio kelią. Taip pat atspausdintas dėmesio vertas kruopščiai paruoštas prof. Z. Ivinskio straipsnis, įvardintas: „Nepriklausomos Lietuvos politinio gyvenimo raida ir lūžiai“.

Toliau numeryje dr. A. Razma užsimena apie reikalą organizuoti kitą lietuvių fondą politiniams reikalams. (Kažin, ar nereikėtų pirma užbaigti vieną fondą — milijoninį, tik tada kalbėti apie kitą? — Pr. AL.). Alg. Budreckis nagrinėja G. Karoso ir V. Adamkaus pralaimėjimo priežastis, V. Vaitiekūnas — rašo apie laisvųjų bendradarbiavimą su pavergtaisiais ir kt.

Ne be to, kad rašinių tarpe nesirastų ir mažesnės logikos dalykų. Čia prisimintinas dr.

Jono Griniaus rašinys „Vilniaus katedros išpirkimas“. Kaip žinome, katedra šiuo metu pavesta dailės muziejumi.

Katedros išpirkimo mintis — nebenauija. Žymiai anksčiau ją kėlė ir Al. Gimantas „Tėv. Žiburiuose“.

Dr. J. Grinius siūlo pastatyti naują dailės galeriją Vilniuje ir tuo — atgauti iš raudonųjų katedrą jos tiesioginiam tikslui — maldai. Kad nenugąsdinūs mūsų ir kad žmonės nesakytų: „Aukos ir aukos“, dr. J. Grinius siūlo pinigų rinkti ne vien tik iš lietuvių, bet iš viso pasaulio tikinčiųjų.

Tai gi... nē kiek nepagalvojant apie šios sugestijos logiškumą — visa tai skamba, sakyčiau, gražiai ir patraukliai. Deja, gilesniam išvėlgime į dr. J. Griniaus išvedžiojimus — įmatomas neįtikinamumas tokio projekto įgyvendinimui.

Nejaugi dr. J. Grinius galvoja, kad raudonieji, tiek pastangų ir pinigų skiriantieji propagandos labui, leis save tiek apsiuokinti pasaulio tikinčiųjų akys, kad jiems, surinkus pinigų, būtų pastatyta meno galerija Vilniuje, ir kad jie daugiau „nėbeskriaustų Lietuvos tikinčiųjų“ — gražintų jiems pagrobtą katedrą?

Jeigu raudonieji norėtų, dailės muziejui jie rastų Vilniuje ir kitas patalpas, be mūsų projektuojamų jiems pastatyti dailės reikalams rūmų. Tačiau jų (raudonųjų) propagandoje — šis reikalas stovi visiškai kitokioje plėtmėje. Jie, (muilindami akis pasauliui), stengiasi įrodyti, jog Lietuvoj nebėra tikinčiųjų, tad lietuviams ir katedra nebereikalinga. O jeigu jie leistųsi tą katedrą išpirkti — tuo pačiu parodytų, jog ir tikinčiųjų esama, ir esama tokių žmonių, kurie

Nemunas ties Merkine

J. K. Sudburietis.

VOKIEČIŲ OKUPACIJĄ PRISIMENANT

Per prievartą į kariškus batus

Vokiečiai, jų karinei mašinai sušlubavus visokiomis priemonėmis stengėsi į kariuomenę įvilioti ir Lietuvos jaunimą.

Kada gražūs, bet klatingi žodžiai ir viliojanti propaganda nepadėjo, Generalinis komisaras per lietuvių tarėjų įstaigą paskelbė vyrų mobilizaciją. Bet niekas to mobilizacijos įsakymo nepaklausė. Jaunimas lietuvių pogrindžio spaudos informuojamas ir perspėjamas į kariuomenę nestojti, bet reikalui esant slėpėsi gražioiose Lietuvos giriose arba keitė savo gyvenamąją vietą. Kaimuose ir pamiškėse iš jaunuolių lūpų veržėsi šie dainos žodžiai: „Lietuvi prikausk liežuvi, nes priešas klausosi vis. Čia visas „gestapas“ lietuviškai šneka ir gauda po kaimus jaunus berniukus“.

„Lietuvio žvilgsnis visuomet krypstą į žaliąją girėlę. Visais pavojaus laikais mes bėgome į miškus. Daugelis mūsų istorijos lapų parašyti miško glūdomoje. Mūsų proseneliai tiesė klampynėse kulgrindas ir brido jomis į raistus, tankumynus nuo priešų, kai mūsų broliai nebe-

galėjo pakęsti pono rimbo, reikėjo prieglobsčio giriose. Praėjusio amžiaus metėžnikai irgi ruošė savo pulkus prieš mškoli. Mūsų tautos takai į girią labai išmindžioti, dar ir dabar lietuvis ten slepiasi nuo grėsiančių pavojų“ (K).

Miškuose jaunimo dainos ir nestojimas į kariuomenę, labai įerzino vokiečius ir jų žandarmerija pradėjo naudoti brutaliausias priemones. Pradėjo gaudyti, važinėdami po apylinkes, bažnyčiose pamaldų metu, kinų seansuose ir kitokiais rafinuočiausiais būdais.

Sugaudytus vyrus aprengdavo Wehrmachto uniformomis ir tuojau išveždavo griūvančio fronto laikyti.

Tarnybos laikų policijos punkte suskamba telefonas, iš Ukmergės vokiečių žandarmerijos būstinės, kviečia mane. Nenustebau, nes žinojau, kad jų telefono centrinėje dirba man gerai pažįstamas pogrindžio infiltruotas lietuvis policininkas M. Jis man pranešė, kad iš Ukmergės trys sunkvežimiai žandarmerijos ir rusų-ukrainiečių daliniai išvyko į Anykščius pa-

žvejoti jaunų „žuvų“. Man to užteko, viskas buvo per daug aišku. Tą dieną Anykščiuose buvo didelis turgus ir žmonių buvo privažiavę iš įvairių apylinkių. Policijos v-kas buvo atostogose, vyriausias amžiumi valdininkas M. buvo tarnybos reikalais išvykęs į Uteną, todėl viską greit organizuoti teko man. Visus policininkus pasiunčiau į turgų, ne ko nors pirkti, bet neoficialiai pranešti, kad jauni vyrai tuojau pasišalintų, nes atvyksta vokiečiai gaudyti jų į kariuomenę. Žinoma, policija tą darydama, daug turėjo rizikuoti, nes buvo asmenų, kurie apie tai galėjo informuoti ir vokiečių Gestapo.

Daug jaunų vyrų mūsų perspėjimo paklausė, bet kiti ne. Praėjo pora valandų. Trys sunkvežimiai nuo kojų ligi dantų ginkluotų karių įvažiavo į miestą ir sustojo prie pat turgaus aikštės. Dabar jau ir „netinkantieji Tamošiai“ įsitikino, bet per vėlu. Visi žmonės panikoje bėgo, slėpėsi, daugelis plaukė per Šventąją upę, palikdami viską.

Daug jaunų vyrų mūsų perspėjimo paklausė, bet kiti ne. Praėjo pora valandų. Trys sunkvežimiai nuo kojų ligi dantų ginkluotų karių įvažiavo į miestą ir sustojo prie pat turgaus aikštės. Dabar jau ir „netinkantieji Tamošiai“ įsitikino, bet per vėlu. Visi žmonės panikoje bėgo, slėpėsi, daugelis plaukė per Šventąją upę, palikdami viską.

Prisimena man, kaip ir prieš daugelį metų caro žandarai šaudydami ir kapodami kardais Kražių didvyrius privertė plaukti per šrauniąją Kražantę, o dabar Hitlerio žandarai dau-

savo surinktus pinigus skiria tam, kad būtų atitaisytas raudonųjų įvykdytas barbariškas darbas.

Tai gi, dr. J. Griniaus „išpirkimo“ logikos dėsniais vadovaujantis, sakyčiau, gal būtų galima išpirkti ne tik katedrą, bet ir visą Lietuvą iš bolševikų okupacijos?...

Šiaip jau žurnale medžiaga, kaip jau minėta, gana gera. Esama ir kitų įsidėmėtinai vertinimų dalykų apžvalginė žurnalo dalyje, gana įdomios dviejų laisvojo pasaulio profesorių surinktos žinios apie dabartinę padėtį pavergtoje Lietuvoje ir kt.

„I Laisvę“ žurnalas leidžiamas gana plačios apimties. Šis nr. 80 psl. Prenumerata metams (JAV ir Kanadoje) — \$ 5. 00, kitur — \$ 3.00. Atskiras numeris — \$ 2. — Pr. ALŠ.

LIETUVA

Tu — mažutė, tu telpi visa

Į čiaurinio karalių delnus...

Tu — riekėlė duonos kasdieninės

Ant pasaulio vaišių pilno stalo...

Tu ant gaublio — mažas lopinėlis.

Žalgirio šarvų plieninis žvynas.

Pirčiupio liepsnos ir kraujo ženklas.

Ežerų dangaus tyriausias lašas.

Žalias rytas ant pilkų arimų.

Spindulių lietus aikštės erdvėje.

Tu — ant gaublio — padūmavęs

gintaras —

Su pušies kvapu ir kraujo atšvaitu...

Tiktai mūsų meilė — tu didžiulė.

Mūsų delnuose — tu nesudeginama.

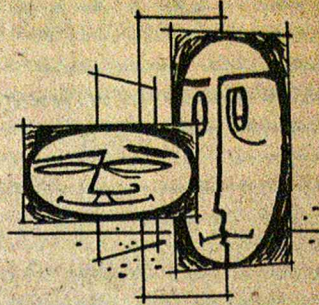
Mūsų ilgesy — brangiausia pasaka.

Mūsų akyse tu — saulės kraštas.

Janina Degutytė

(iš rinkinio „Šiaurės vasaros“)

KREIVI VEIDRODŽIAI

— Kaip tu derini darbą su polsiu?
— Labai protingai, tik galia, kad darbu beveik nebelleka laiko...

— Ko jūs jaudinatės, kaltinamas? Blyte mano klausimų?
— Ne, aš bijau savo atsakymų...

— Adomas ir Ieva buvo originalai, o mes — kopijos...

ASILAS

Didysis aktorius Liudvigas Devrientas, būdamas savo garbės viršūnėje, vaidino Berlyne Richardą III-jį. Vos tik jis ištare žinomuosius žodžius iš penktojo veiksmo: „Arklį! Arklį! Atiduosiu vėją karalystę už arklį!“ — kaip iš paskutiniųjų eilių pasigirdo šauksmas: „O asilas ar netiks?“ — „Tiks, eikite čionai!“ — atsakė Devrientas, tuo sukėlęs pritariančių publikos juoką.

***

— Kaipgi tu iškritai iš lovos?

— O aš naktį miegojau, miegojau ir savęs nebežlūrėjau, o paskum pažlūrėjau į lovą ir matau: manęs ten nėra.

— Kiek tau metų?

— Greit bus aštuoni, o kol kas trys.

ANTKAPIS

Cincinnati miesto (JAV) kapuose yra antkapis su tokiu užrašu: „Na, o dabar, brangioji, ar tu tiki, kad aš iš tiesų sirgau?“

Sukaktys. — 70 metų amžiaus kovo 19 sulaukė prof. Alfredas Sennas. Gimtinėje šveicarijoje baigęs germanistikos studijas Fribourgo universitete, jis atvyko į Lietuvą ir čia dėstė naujai įsteigtoje universitete. 1930 išvyko į JAV, ligi 1938 profesoriaus Wisconsin un-te Madisone, o nuo 1938 profesoriaus Pensilvanijos un-te Filadelfijoje. Šiame un-te jo pastangomis 1947 buvo įsteigtas Baltų ir slavų studijų skyrius, kuriam visą laiką ir vadovauja. Plačiau prof. A. Sennas dirbęs prieš penketą metų mūsų žurnale (1934 nr. 10) aprašė dr. A. Klimas. Į šį straipsnį ir nurodome žurnalo skaitytojus. Čia tepriduriame, kad ir paskutiniąjį penkeri metai prof. A. Sennui nebuvo tušti. Pernai sėkmingai baigė savo didžiausią darbą — lietuviškai — vokiško penkiatomio žodyno Wörterbuch der litauischen Schriftsprache (nuo II tomo galo drauge su prof. A. Salii) leidimą. Be to, 1966 m. išleido lietuvių kalbos vadovėlio I dalį Handbuch der litauischen Sprache (vol. I: Grammatik, 495 psl.), o 1967 m. drauge su E. B. Williams parengė septynių kalbų žodyną The New College Multilingual Dictionary (309 psl.). Tai tikrai gražus derlius, apvainikuojas karjerą mokslininko, kurio darbo didžiausioji dalis skirta lituanistikai.

— Balandžio 4 taip pat 70 metų amžiaus sulaukė istorikas Pranas Čepėnas. Jo gyvenimą žymi enciklopedinis darbas. 1931 pradėjęs leisti Lietuviškąją Enciklopediją, jis nuo pat pradžios įsijungė į šį darbą kaip sekretorius, o vėliau vienas redaktorių. Drauge 1940-44 dėstė Vilniaus un-to humanitarinių mokslų fakultete. Vokietijoje 1945-49 buvo Pabaltijo un-to Pinneberge dėstytojas. JAV nuo 1953 dirbo Lietuvių Enciklopedijos redaktoriumi. Draugė su dėjusi abi enciklopedijas. Pr. Čepėnas enciklopediniam darbui yra skyręs apie 28 metus. Šiuo metu jis redaguoja vieną leidinį apie Vytautą D. un-tą, antrą leidinį — apie Lietuvą šiame amžiuje. Visuomeniškai yra veikęs aušrininkuose, Kultūros būreliuose ir kt.

— 60 metų amžiaus IV.5 sulaukė kompozitorius Julius Gaidelis, vienas pačių pagrindinių mūsų muzikinės kūrybos atstovų. Jubiliejinis 60-metis jį užtikio kaip tik tuo metu, kai Čikagoj pastatyta jo opera „Dana“.

— 50 metų kovo 19 sulaukė dr. Juozas Sungaila. Medicinos mokslus 1947 baigęs Austrijoj Innsbrucko un-te ir Kanadoj 1958 įsigijęs rentgenologų specialybę, jis dirba šio specialybės ir priklausio Toronto un-to mokomajam personalui.

jusių vyrų į vokiečių kariuomenę pavardėmis. Įsakė juos suminti, o nesuradus pristatyti jų tėvus, ar kitus šeimos narius.

Aštuonios grupės išvyko į „medžioklę“. Grupę, kurią vedė, rodos, polic. Sil., tik išvykus iš policijos punkto, gatvėje susitiko motiną, kurios sūnų ta grupė turėjo pirmiausia suimti. Policininkas moteriškai lietuviškai pasakė: „Spausk namo mama, tegu slepiasi sūnus ir tu pati“, ir kol medžiotojai apėjo gatvėmis, o moteriškė padaržėmis, tiesiu keliu, viskas buvo sutvarkyta. Medžioklės metu vokiečiai ir jų pagalbiniai kariai parodė didelį žiaurumą; neradę nieko namuose, laužė duris, daužė baldus. Keletas grupių turėjo didelių vaidus ir susirėmimus su mūsų palydovais — policininkais. Po medžioklės visi grįžo namo, lietuviai buvo patenkinti, vokiečiai labai užsirusinę, nes nei vieno iš ieškomų vyrų nerado ir neatvedė, bet suėmė daugelį tėvų, motinų, seserų.

Suimtuosius uždarė į vieną kambarį punkto patalpose ir pastatė ginkluotą sargybą.

Vokiečiai apie medžioklę ir jos nesekmes atraportavo jų kapitonui. Šis gi įtūžęs, kaip liūtas griebė policininkus Sil. ir

Žv. užsprando ir trenkė iš antro aukšto per laiptus žemyn. Trankė stalą ir į mane žiūrėdamas rėkė, kad Lietuvos policija netinkama, atseit, negaudo savo brolių lietuvių. Su areštuotaisiais atvedė ir vieną 14 metų mergaitę S., nes be jos, kito asmens namuose nerado. Kadangi nepilnametė, po didelių ginčų vokiečiai sutiko paleisti, o visus kitus įsakė uždaryti į valsčiaus daboklę — kalėjimą. Pats su savo gauja rengėsi vykti, tur būt, kitur daryti medžioklę.

— Kas daryti su areštuotaisiais žmonėmis? — paklausiau. — Uždaryti į kalėjimą, o vėliau tartis su policijos vadu, aš jam duosiu nurodymus, — atsakė piktu tonu.

Medžiotojams nespėjus išvykti iš miesto ribų, visus areštuotuosius paleidau į namus ir tuojau pranešiau Utenos policijos vadui T., šis gi buvo labai patenkintas ir sakė, kad labai gerai padariau. Taip ir baigėsi didžioji vyrų medžioklė, nors laikinai palikdama mūsų jaunus vyrus vėl ramybėje.

Vėliau dėl vokiečių žiaurumo ir sulaužytų kaikiurių gyventojų namų durų, baldų ir policininkų stumdymo parašiau „raportą“, bet kur jis dingo — nežinau, nes atsako nebuvo. (B. d.)

WELLANDO "LITUANICOS"
KARTŪNO BALIUS

Su atėjusiu pavasario džiaugsmu, su atgimstančia gamta lyg ir traukia žmogų, po sunkių savaitės darbų, kur išvykti ir pabūvoti su senais pažįstamais, pasidalinti mintimis ir pasigrožėti mūsų priaugančiu jaunimu.

Oką bekalbėti apie mūsų ponias ir paneles, kurios daug padarė įtakudamos per 20 metų į kanadiečių moterų apsirėngimą, nors pastarosios sąlygos ir buvo palankesnės, negu ką tik atvykusioms.

Ir taip metams einant pirmyn, ne tik pavieniai, bet ir paren-gimuose yra puikiausia proga pasirodyti-pademonstruoti apsirėngimo meną. Madų pasaulio paskutinis žodis dar netar-tas-ir tai ne apie auksu dabytą medžiagą, bet apie įvairiaspalvį kartūną.

Gera sukirpus ir pritaikius bei pasiūvus, kartūnas teikia pasigėrėjimą ir pačiam sau, ir kitiems.

Ta proga yra Wellande "Uk-rainian Cultural Centre Hall" Southworth ir McCabe Ave. kam-pe, kuri randasi miško prie-globstyje, 1969 m. birželio mėn. 7 d. v.v. Wellando Medžiotojų ir Meškeriojų klubas "Lithuani-ca" ruošia tradicinį kartūno ba-lių. Jis per eilę metų sutraukia begales lankytojų ir įvairia-spalves, kaip gėlių darželyje, pasipuošusias ponias ir pane-les.

Ir kas gali atspėti jų apsiren-gimo grožio ir traukos paslap-tį?

Klubas už tris gražiausias kartūno sukneles skiria \$ 20, \$ 15 ir \$ 10 premijas. Iš jaunų merginų bus renkama baliaus gražuolė.

Laimingasis loterijos keliu laimės modernišką žuvavimo komplektą arba \$ 100. 00. Lai-mės staliukai, aukoti lietuvių prekybininkų, teiks laimės gali-mumų. Laimę išbandysite tur-tingoj loterijoje. Atsilankiusie-ji galės pasirinkti užkandžius- valgius pagal savo skonį ir go-nurio troškulį nutildyti tuo, ko širdis pageidauja.

Gros populiarus p. V. Babeco orkestras. Studentams kaina papiginta.

Savo atsilankymu jūs įgyven-dinsite mūsų idėtas viltis ir pa-puošite kartūno balių savo įvai-riaspalviu apsirėngimu.

Jus kviečia ir jūsų su paly-dovais laukia

Klubas "LITHUANICA"
Wellande.

APIE SKAUTŲ RĖMĖJŲ D-JĄ

Tokia draugija buvo įsteigta maždaug prieš penkiolika metų tikslu apsaugoti skautukus nuo varstymo durų su obuoliu ran-koje tam, kad surinkus savo veiklai keletą dolerių.

Be kasmetinio nario mokes-čio buvo įsteigtas ir garbės na-rių mokestis - nemažiau penki doleriai. Neužilgo tokių garbės narių atsirado dauguma, bet laikui bėgant į juos, gaila, vis mažiau buvo kreipiama dė-mesio, ieškant jau aukotojų stambiom sumom, bet ir tokių atsirado.

Tuo būdu skautų veikla turėjo progos didėti ir padidėjo gana žymiai. Didžiausias pajamas vienokas metas duodavo Joni-nių parengimas, bet laikui bė-gant ir šis reikalas pradėjo bū-ti nustelbtas. Prieita prie to, kad atsirado žmonių jau viešai kal-bančių apie skautų rėmimo pa-baigą. Paskelbus šią metų dide-lio masto Jonines skautų nau-dai, paminėti žmonės nutarė prieš pat Jonines surengti kitą didelio masto parengimą. Au-tentiškom žiniom, dabar gau-tom, tas parengimas tegalėjo

įvykti apie birželio vidurį, tai-gi, prieš pat skautų Jonines. Toks to parengimo tikslas, kaip paaikškėjo, ir tebuvo.

Rėmėjams teko sukurti ir imtis žygių savo Jonines gelbė-ti. Išgelbėti pasisekė, bet teko nelengvai apmokėti: tapo ap-šaukti įvairiais pavadinimais, tapo sugriauta skautukų tautinių šokių grupė. Atrodo, vistiek ap-simokėjo. Joninės rengiamos pilnu tempu, jos įvyks birželio 28 dieną, jų parengimą palaiko plačioji mūsų visuomenė.

RĖMĖJAS

MŪSŲ KRAŠTO VERSLININKAI

Niagaros mieste ponai Vaš-kečiai plečia savo įmonę taip pat didelį, gražų restoraną ir dar di-desnį ir dar gražesnį, nes vasa-ros sezonas čia pat. Kai jis pra-sideda, tada Niagaroj nesuskai-toma turistų spūstis iš viso pa-saulio kraštų.

Ponas Butkus ir ponai Radvi-lai Port Colborne mieste-nike-lio centre - ir toliau sėkmingai veda savo versloves, tęsdami lietuviybės darbo palaikymą la-bai nuosirdžiai. Tą patį daro ir ponai Sinkai Wellande, kur at-naujintam ir išgrąžintam vieš- butyje, malonių šeiminkų glo-boje, telkiasi beveik visa Wel-lando lietuvių veikla.

SUDBURY, ONT.

Vladas Skripkus

TU ateini galop, mano sesuo! Tai ką gi- Pašėlk, pasiausk mano sva-jonių pelenuos!

Jau nebebaisi tavo atšiauri viešnagė, Ir be manęs šilai ir marios mėlynuos....

Jonas Aistis.

Vladas SKRIPKUS, 57 m. am-žiaus, tragiškai žuvo automobi-lio nelaimėje. Kartu su juo va-žiavusi žmona buvo sunkiai su-žeista. Vlodo asmenyje lietuvių kolonija neteko rimto, teisingo, gero, linksmo lietuvių. Jis sa-vaitę prieš savo mirtį, šią ži-nutę rašančiam kalbėjo: "Tikrai žmogaus gyvenimas yra nesu-prantamas, pėnai netekom ge-ro lietuvių J. Stepčinsko, kiek anksčiau aš netekau mylimos sesutės... gyvename ir nežino-mes ar ilgai?" Atrodo, kad mir-ties nuėjautimas kalbėjo jo lūpo-mis. Prabėgo savaitė ir Sudbu-ryje radio bangomis, laikraš-čiais ir telefonais pasklido liūd-na žinia, kuri ypatingai su-jaudino lietuvių... Vladas Skripkus žuvo. Jau amžinybėj... iš kur niekas nebegrižta! Nors ir nenoromis, bet su ta liūd-na žinia teko sutikti.

Jo kūnas buvo pašarvotas Jakson-Bernard laidotuvių na-muose. Vietos lietuvių, giminės iš Fruitland ir Hamilton, Ont. buvusieji draugai ir pažįstami, vadovaujant kun. A. Sabui sukal-bėjo rožančiaus dalį ir maldas už jo vėlę, o rytojaus dieną pa-lydėjo į traukinį, kuris jį nuve-žė į amžinybę... Port Credit lietuvių kapinės. Karstas sken-dogiminių, draugų ir pažįstamų prisiųstų gėlių daugybėje. LB valdyba pasiuntė vainiką. Lai-dotuvėmis rūpinosi jo artimieji iš Fruitland ir Hamilton, Ont.

Vladas, kaip ir daugumas iš mūsų, tėvynę buvo priverstas palikti antrojo karo pabaigoje. Atvykęs į Kanadą, apsigyveno Sudburyje ir nuo 1950 metų dir-bo International Nickel Co.

Ilsėkis Vladiui ramybėje, o mes liūdime Tavęs neteikę.

J. KRUCAS

ST. CATHARINES, ONT.

LITUANISTIKOS KURSAI

Tėvų dėmesiui reiktų praneš-ti, kad jau gana išsamiai yra iš-siaiškinta dėl tų kursų ir tenka pridėti, kad visi ženklai rodo, jog tų kursų būtinai reikia ir jie turi visas reikiamas gražiaus-ias sąlygas. Jei trūktų dėsty-tojų - jie atvyktų mielu noru iš paties Toronto. Jaunulių, tin-kamų kursams šiame krašte yra apie dvidešimt. Žinoma, ne visi į kursus eis, bet, kiek eis - tiek gerai, nes lietuvių visos jėgos yra reikalingos, o ateityje bus dar reikalingesnės.

Jei tėvai prisibijo, kad vaikai ir taip perkrauti mokykloje, skautuose ir kitur, tai čia bai-mei irgi pagrindo nėra; kursai bus praversti malonioje poilsio atmosferoje ir, kas svarbiausia - pagal naują metodą - patlems mokiniams pasirinkant daly-kus, kuriais jie labiausiai suin-teresuoti. Žinoma, viskas lietu-vių kalbos dvasioje.

Klausimas tik kyla, kada tuos kursus pradėti. Tam reiktų pa-sitarimo ir su tėvais ir su vai-kais, tačiau per toli atidėti ne-būtų naudinga. Tikėsimės, kad b-nės v-ba, kuri šiais lietuviš-kos šeimos ir kultūros metais rodo ypatingai daug dėmesio į jaunimą, neužilgo imsis žygių šį visą reikalą su visais suintere-suotais išsiaiškinti ir įstatyti jau į praktiškas darbo vėžes.

KOR.

PIRMIEJI LITERATŪRINIAI BANDYMAI

Šių metų gegužės mėn. 4 d. T. T. Pranciškonų koplyčios sa-lėj, p. S. Zubrickienei talkinant, A. Zubrickas skaitė savo kūry-bą.

Žinoma, pradžia visuomet esti sunkoka ir nedrąsi, o be atitinkamos reklamos iš kalno, tai ir klausytojų susirinko tik keletas.

Bet tikėkime, kad mūsų lite-ratų būrelis padaugės-sustiprės ir ateityje pasireikš daug drą-siau ir dažniau.

Tenka tik palinkėti geros sėk-mės.

St. Catharines Ap. V-ba.

PADĖKA

Nuosirdžiausią padėką reišk-iu už dovanas, gėles, sveikini-mus ir lankymą ligoninėje, man susižeidus: T. B. Mikalauskui, O. F. M. ir T. B. Bagdonui, O. F. M. iš Toronto. Bendruomenės valdybos atstovams: A. Šetikiui ir P. Polgrimui, Ramovėnų val-dybos atstovui J. Satkui, SLA 278 kuopos valdybos atstovams P. Polgrimui, A. Ališauskienei, J. Girevičiui ir J. Paukščiui. Iš Toronto p. p. N. J. Gaideliams, P. Gaideliui, V. Jasui ir B. Gai-delytei. Iš Hamiltono M. J. Tar-vydams ir A. Klimui. Iš Niagara Falls V. S. Gudaiciams. St. Ca-thariniečiams P. ir J. Skeive-lams, S. K. Galdikams, A. A. Po-nams, P. J. Kalainiams, B. K. Gegieckams, J. J. Venckams, A. J. Deimorams, L. J. Vyšniaus-kams, A. L. Pūsliams, J. A. Zu-brickams, K. J. Grigams, O. Vil-bikaitienei, P. Meškauskui, A. Zosanui, Z. Jakuboniui, J. Kaz-ragiui, S. Kuktai, J. Šarapnickui.

Didžiausia padėka P. ir J. Skeivelams už prižiūrėjimą na-mo, būnant ligoninėje. Jūsų lan-kymas sustiprino mane mora-liai ir prisidėjo prie greitesnio pasveikimo. Dar kartą visiems dėkui.

A. VISOCKAS

Taupyk ir skolinkis

PIRMUTINIAME IR DIDŽIAUSIAME TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE

KAPITALAS virš trijų MILIJONŲ DOLERIŲ. ASM. PASKOLAS duodame iki \$5.000 ir MORTGICIUS pagal valdžios nustatytą normą - 66% įkainuoto turto. VISŲ NARIŲ GYVYBĖ apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau \$2.000. Asmeninės paskolos mirties atveju ap-draustos iki \$5.000. Paramos nariu gali būti kiekvienas lietuvis, gyvenęs Kanadoje

MOKAME 5% už depozitus 5% už šėrus DUODAME mortgičius ir asmenines paskolas iš 7% %

KASOS VALANDOS: kasdien nuo 10 val. iki 3 val. p. p. šeštadieniais. Pirmadienį ir penktadienį vakarais nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. Šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 1 val. p. p.

BOSTINĖ: Lietuvių Namai - 1129 Dundas Street West, Toronto 3, Ontario. Telefonas LE 2-8723

S. MEŠKUITIS

LIETUVIŲ EVANGELIKŲ - LIUTERONŲ

parapijos jaunimas gegužės 3 d. Alhambros bažnyčios salėj su-rengė pavasario vakarą. Pro-gramą sudarė dainos, deklama-vimas, baletas ir vaidinimas.

Programos pranešėja Silvija Šarkutė, kartu padeklamavusi Maironio "Jūratė ir Kastytis". Baletą solo išpūdingai sušoko Nora Novogrodskaitė.

Ypatingai įdomus buvo vaidi-nimas, sukėlęs daug nuosirdaus juoko. "Molis" komedijos au-torium yra torontiškas Kazys Kaknevičius. Komedijoje jis pa-rodo kanadiečio lietuvių jaunu-liaus aplankymą Lietuvoje ir jo pokalbį su savo giminėmis. Au-torius komedijoje humoristine forma pavaizduoja išsiviečių lietuvių dargomą lietuvių kalbą, įterpiantį ją vis daugiau ir daugiau angliškų išsireiškimų.

Visi keturi aktoriai patiektas roles suvaidino pasigerėtinai (Daiva Mikšytė, Jurgis Adoma-vičius, Gerry Langas ir Paulius Tarvydas).

ALGIRDAS LANDSBERGIS dramaturgas, rašytojas, univer-siteto dėstytojas ir teatro žino-vas balandžio mėn. 26 d., aka-demikų paskaitoje, gvildeno ir aiškino šių dienų modernų tea-trą.

A. Landsbergis nuodugnai ir išsamiai patiekė šių dienų avan-gardinio teatro charakteristi-ką, išnagrinėdamas šios teatri-nės srovės visas charakterin-gesnes ypatybes. Atsakydamas į paklausimus, pabrėžė, kad, jo manymu, avangardinio teatro era silpnėja ir teatras, grei-čiausia, įgysis kitokią formą.

A. Landsbergis dėstė mintis sklandžiai ir vykusiai. Nesinau-dojo jokiais užrašais, gal tik tem-os planą ir citatas buvo pasi-rašęs.

Originaliai klausytojams pa-skaitininką pristatė kolega Alg. Banelis.

* Akademikų draugija, besi-reiškianti viešų paskaitų rengi-mu, sudarė naują valdybą iš So-fijos Butkevičienės, Vacio Lia-čo, Raimundo Stirbio ir Kestu-čio Raudžio. Mirusios narės Izabelės Matusevičiūtės atmi-nimui iš mažų išteklių paaukota dešimt dolerių jai statomam paminklui.

* Dailininkas Jurgis Račkus eksponuoja ir lietuvių dailinin-kių darbų savo Picture Loan galerijoje, 3 Charles St. W. Ge-gužės 5-26 d. d. ten vyksta še-šių kanadiečių paroda. Jų tarpe ir Teleforas Valius su spal-vingais piešiniais-tapiniais. Gi gegužės 12-birželio 5 d. d. tarp-tautinės grafikos parodoje ma-tomos Vytauto Kasiulio litogra-fijos.

* Su pašto tarifų pakėlimu vi-siškai sumenko pašto tarnyba. Dabar Nepriklausoma Lietuva paprastai Toronte pristatoma tik tai kito savaitės pradžioje. Ar nereikėtų akcijos iš vis la-biau spaudžiamų mokesčių mo-kėtojų?

MIRĖ LIETUVIAI

Elena Vyšniauskienė, 48 metų amžiaus; Pranas Sniečkus, 48 metų amžiaus ir Elena Pūdy-maitienė (mirė Halifax, N. S.). Visi palaidoti iš Šv. Jono Kr. parapijos.

TURSAMIEGIO ŠNEKTELĖS

(Reportažas iš Toronto)

Pasigerėtinai apskustų, mo-teriškus antakius primenančių, ūsų savininkas, nugaria didesnę pusę stiklinės alaus ir sako greta sėdinčiam kalmynui apie atsiradusią problemą. Vieną popietį jo žmona grįžusi iš ap-sipirkimo ekspedicijos ir par-sinešusi turistinių brošiūrų. Ir žinia, ar neužsimanys jo išmin-tingoji moteris kelionei į Japo-niją, į Expo 70? Ji pasispau-sianti ir taupyme, atsakysian-ti ir Floridos, o tuo vienu šūviu jie nušausią du zuikius. Plonųjų ūsų savininkas tik tuomet atsi-mena apie kažkada išreikštą no-rą pamatyti Havajus. O čia jo mylimiausioji tik sklandanti, tik žiūrinti spalvotas knygeles, ku-riose siūloma iš trijų turistinės kelionės savaitių, dvi praleisti Japonijoje, o vieną sustoti, be-veik tikrą rojų primenančiuose Havajuose. Jis irgi apžiūrėjęs tuos spalvinguosius, nežemiško grožio vaizdus ir nebematęs jo-kio išsiskikimo iš žmonos užsi-mojimo.

Antrasis, jau savaitgaliniu nu-siteikęs, kaimynas sako, kad jis irgi galvojęs apie tą parodą, bet neseniai anglų kalboje perskaitęs vieno japono diplomato Ich-ro Kawasaki knygą: "Japonija be kaukės". Toji knyga priminu-si jam, kadaise Paleckio para-šytą "Maskva be kaukės", ku-rioe Justinas pripliaupęs ne-mažai pagyrų komunistam. Tuo tarpu Kawasaki knyga buvusi vi-sai priešinga. Autorius ten vis-

ką aprašęs neigiamai. Ir apie savo kraštą, ir apie žmones, ir apie viską, kas tik japoniška. Net sostinė ten pavaizduota kai-po vienas iš negražiausių mies-tų pasaulyje.

Plonųjų ūsų savininkas iš-klauso nedėkingą knygos ap-žvalgą ir stebisi tokiais žmo-nėmis, kurie niekina savuosius. Jo manymu, jeigu taip mūsų tar-pe, reiktų gerai paieškoti indi-vido, kuris neigtų savo kraštą. Jeigu ir buvo koks vienas kitas, jie tikriausia liko tėvynėje su Paleckiu liaupsinti Maskvą.

Švariai apsiskutęs vyras mė-gina išvedžioti, jis sako, kad mes esą kitokie žmonės. Mes lietuvių blaiviau galvoją ir dau-giau pasireiškiamo savuoju in-dividualumu. Kuris, iš tikrųjų, nesąs labai geras kai kuriais atvejais. Kad ir šiuo lietuvių Namų atžvilgiu. Rodos, ir savi-namai ir nėra jie blogi, bet ne-nuomuojuame jų parengimams, vis dairydamiės kažko praš-matnesnio. O taip neseniai bu-voome labai patenkinti turėdami tik savo, atklodėmis atitvertą kampa, vokiškuose barakuose. Esą gerai tik, kad mūsųose re-tai tepasitaiko didesnė išsišio-kimai kaip atsitiklo įsikūrus "Paramai". Į valdybą nebeiš-rinktieji norėjo pakišti koją tai milijoninei taupymo instituci-jai. Jie buvo užsimanę tiesiog sugriauti tą vos kelis metus gyvavusį, jų pačių kūrinių.

SAULT ST. MARIE, ONT.

GRA ŽUS MOTINŲ PAGERBIMAS

Šįmet paminėjome Motinos Dieną gegužės 11 d. skaitlingai susirinkę ukrainiečių salėje. Minėjimą atidarė valdybos pir-mininkas I. Girdzevičius. Stu-dentė Aldona Kaminskaitė, gra-žia lietuvių kalba, nušvietė mo-tinos svarbą gyvenime. Savo įdomioje paskaitoje pacitavo garsius įvairių kraštų rašyto-jus. Visi atyždžiai klausėsi mūsų jaunos studentės žodžių ir ne-pašykstėjo aplodismentų.

Svarbiausią meninės dalies vietą užėmė vaidinimas "Klum-pės". Tai vaizdai iš kalmo gy-venimo. Pirmą kartą vaidinime dalyvavo mūsų jaunieji artistai ir visus nustebino savo gražiu pasirodymu. Daug kartų publika tiesiog plyšo iš juoko. Vaidini-mas, kaip ir visa meninė dalis, tai Jadvygos Staškūnienės nu-pelnas. Klumpės nutašė A. Va-nagas ir jas paruošė ponios Chinienė ir Skardienė.

Eilėraščių, pajauirintų gėlėmis ir paukšteliais, padeklamavo Ire-na Sližytė ir Jonas Duoba. Kam-barinį vaizdėlį patiekė gražiais tautiniais rūbais apsirėngusios Klara Goldbergaitė ir Laima ir Rūta Motiejūnaitės. Pradėjo su laišku motinai ir užbaigė links-mai sudainuodamos ir pašok-damos.

Meninės dalies užbaigai jau-nimas pašoko pačios vedėjos sukurta "Jaunimo šokį". Šoko net šešios poros, taigi nebuvo vietos ant scenos ir turėjo šok-ti pačioje salėje. Visi patenkin-

ti gražiu mūsų jaunimo pasiro-dymu ir Jadvygos Staškūnienės sugebėjimu taip trumpu laiku paruošti tokią gražią progra-mą. Taigi Judita Grigelaitytė įteikė vakaro vadovei gražią vakaro vadovei gražią dovaną: kristalinę vazą. Jūratė Kamins-kaitė buvo programos pranešė-ja.

Sugiedojus Tautos himną, se-kė vakarienė ir šokiai. Skania vakariene paruošė mūsų nenu-ilstamos šeiminkės ponios Girdzevičienė ir Pareigienė.

Sekančią dieną kolonijos ka-pelionas kun. Aug. Sabas atlaikė katedroje lietuviškas pamaldas ir pasakė progai pritaikintą pa-mokslą. Vargonais grojo Laima Motiejūnaitė.

● Antanas GUSTAINIS turėjo sunkią operaciją. Dabar sveiks-ta namuose.

● Jonas SENDŽIKAS irgi turėjo sunkią operaciją Mayo kliniko-je, Rochester, N. Y. Operacija, atrodo, buvo sėkminga. Laukia-me savo tautiečio, sveikesnio grįžtant tarp savo bičiulių.

● Paskutinį K. A. S. korespon-dencijai buvo klaidingai para-šyta, kad Lietuvoje mirė GIR-DZEVIČIENĖS tėvas. Turėjo būti motina. Prieš Velykas mū-sų tautiečiai Antanas ir Pranas MOTUZAI gavo žinią, kad Lie-tuvoje mirė jų jaunesnysis bro-lis Juozas. Per Velykas kate-droje už jo vėlę buvo atlaikytos šventos mišios.

Reiškiam užuojautą broliams

RAS.

HAMILTON

Geriausia taupyti ir skolintis tik Hamiltono lietuvių Kredito Kooperatyve "TALKA"
21 MAIN ST. E., KAMB. 203. TEL. 528-0511.

Nemokamas gyvybės ir asm. paskolų draudimas
 Nemokamas pilnas žemių patarnavimas
 Pardudome American Travelers žekius ir money orderius
 Užtikrintas indėlių saugumas
 Kapitalas virš \$1,600,000.00

MOKAME UŽ:	
Depozitus	5%
Šėrus	5 5%
Terminuotus indėlius	6%
SKOLINAME:	
Asmenines paskolas iš	9%
Nekiln. turto paskolas iš	8 1/2%

HLN VALDYBOS POSĖDIS
 HLN specialus posėdis įvyko š.m.balandžio 30 d. 143 Young str. Posėdį sušaukė ir jam pirmininkavo pirm. G. Palmeris. Posėdyje buvo svarstomas gautas pasiūlymas už sklypą pardavimui per Crown Trust Co. - Toronto. Pirkėjas už HLN sklypą pasiūlė \$192,000. - Prie pasiūlymo pridėjo \$200. - čekį. Pirkėjas mano statyti apartamentus. Kadangi sklypas neataitina apartamentų statymo zonos, pirkėjas pareikalavo, kad HLN bendrovė duotų laiko iki 1971 m. gegužės 31 d. pakeitimui zonos. Be to, pridėjo prie pasiūlymo ir kitų reikalavimų.

Valdybos posėdyje dalyvavo pirm. G. Palmeris, 9 valdybos nariai ir kontr. komisijos atstovas J. Rakauskas, apsvaistę gautą už žemės sklypą pasiūlymą ir vienbalsiai pasisakė, kad siūloma kaina yra žema ir kiti reikalavimai pirkėjo, valdybos manymu, žalingi Bendrovei. Todėl pasiūlymą atmetė, paliekant pirm. G. Palmeriui asmeniškai tartis dėl tinkamesnio pasiūlymo.

G. Palmeris pareiškė, kad iš pardavimo agento sužinota, kad jei sklypas atitiktų apartamentų statymo zonai, būtų aukštesnė kaina ir didesnis pirkėjų skaičius.

J. Bunys įnešė pasiūlymą, kad reikia valdybai daryti žygių pakeitimui zonos, kuri atitiktų apartamentų statybą, nes ir pakeitus zoną, auto aikštė pilnai gali veikti.

Pasiūlymą valdyba išdiskutavusi priėmė ir pavedė J. Buiui pradėti rūpintis zonos pakeitimu.

Valdyba svarstė pareiškimus, prašant išmokėti dividendus už šėrus, šių asmenų: P. Boso, M. Boso, V. Pranckevičiaus, P. Pranckevičiaus, P. Daugino, D. Dauginienės ir J. Šarapnicko. Nutarė dividendus visiems išmokėti.

J. Š.

HLN korespondentas.

KLB DELHI APYL. TAUTOS FONDUI AUKOJO:
 \$30. - Žiogas D.
 \$20. - Rudokas A., Dirsė Br. Augaitis P.
 \$15. - Rugienis G., Jakubickas St.
 \$10. - Augustine Alb., Ratavičius Kr., Miceika Vl., kun. Gutauskas J., Jakubilius S., Mažeika Ant., Stonkus B., Grincevičius M.
 \$7. - Laureckas J., Steigvila A.
 \$6. - Pargauskas P., Gudins - kas B.
 \$5. - Cvirka B., Dadurka J., Kairys Alf., Augustine St., Vitkauskas J., Siurna D., Ozalas P., Stradomskis J., Radauskas V., Vieraitis J., Bartuliai D. ir M., Girklys F., Obelienis Z., Račys M., dr. Povilaitis B., Beržinis S., Zebertavičius A., Lukošius K., Šeduikis B., Kairys St., Treigys V., Bačiūnas B., Žilvytis Pr., Budreika A., Juzėnas J., Zadurskis V., Mašulis A.
 \$4. - Skodis Albina, Mažeika Alb.
 \$3. - Lapienis P., Mrs. Garnešis.
 Po \$2. - ir mažiau viso \$13. - Aukotojams, paaukavusiems \$388. - nuosirdus aciu.
M. RAČYS
 Delhi Apyl. TF Įgaliotinis

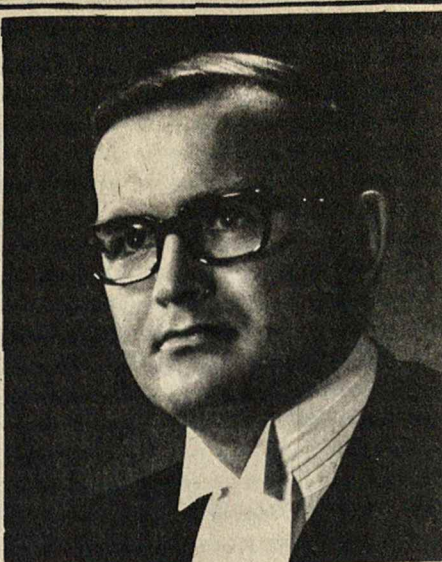
NAUJOSIOS KARTOS LIETUVIS,

Šį pavasarį baigęs BAR admission kursą ir gavo teisę praktikuoti kaip advokatas Ontario provincijoje.

*** **

Savo įstaigą atidarė Royal Bank Building, 32 James Street So. Hamilton, Ont.

Suite 614,
 Tel. 522-8781.

EUGENIUS KRONAS, B.Sc. F., B.C.L.

MONTREAL

MIKE'S TEXACO SERVICE STATION
 601 St. John Road TEL. 695-3883
 POINTE CLAIRE, QUE.
 (M. RUTKAUSKO)

- Atliekame prabėgimo ir kapitalinio auto-mašinų darbus.
- Taip pat patarnavimas gazolinu, alyva, padangomis ir kt.
- Tiksliai keliolika minučių iš Montrealo greitkelio Nr. 40 arba Nr. 20. Atvažiuok neapsiriks!

Lafleur Radio Taxi SKAMBINKITE, iš visų vietų LaSalleje.
 Savininkas Alfonsas Viskantas. TEL. 366-8300
SPECIALIOS KAINOS:
 • Krikštyms, vestuvėms ir laidotuvėms.
 • Į tolimesnes užmiesčio ir kito miesto vietas. -- visos 24 valandos.

LaSalle Auto Specialist Reg'd. TEL: garažo 366-0500 namų - 366-4203

TAISAU IR DAŽAU AUTO-MAŠINAS.

7717 RUE GEORGE LASALLE, P.Q. SAV. G. DESROCHERS.
 (Priešais NL redakciją)

Universal Cleaners & Tailors
 B. KIRSTUKAS
 TEL. 769-2941
 239 FOURTH AVENUE (at Wellington St.)
 Valau ir taisau vyriškus ir moteriškus drabužius. Siuvu naujus, pagal užsakytus, vyriškus palтус, kostiumus ir kelnes. Aukštos kokybės medžiagos.

DeLuxe Cleaners & Dyers Ltd.
 117-6TH AVENUE, LACHINE, QUE. TEL. 637-6727
 Sav. P. RUTKAUSKAS
 Viską paima iš namų ir išvalytus pristato.

Windsor
 DRY CLEANERS & DYERS CO. LTD.
 1205 CHURCH AVENUE, VERDUN, P.Q. TEL. 768-6679.
 Savininkai: A. Kersys, P. Petrulis, P. Keršulis, A. Greibus.

Baltic Woodwork Co. TEL. 366-3884
 K. KIAUSAS ir J. ŠIAUCIULIS
 547 Lafleur Ave., LaSalle (650) P.Q.
 Daromos įvairios durys, langai, virtuvės kabinetai ir kiti įvairūs medžio dirbiniai.

BELLAZZI-LAMY INC. TEL. 366-6941
 BOIS DE CONSTRUCTION BUILDING MATERIALS
 7682 BLVD. CHAMPLAIN coin 6ième Ave., LaSalle
 ĮVAIRI MEDŽIO STATYBINĖ MEDŽIAGA: Durys, langų rėmai, Izoliacija, Ten - Test, Masonite, statybinis popieris, cementas, B.P. išdirbiniai, cementas ir kt.

"EDCO" Construction Co. Ltd.
 6 kambinti W. Lapenaičiui -- 366-6237.
 • Visokių namų pardavimas ir išnuomavimas LaSalleje (5%, 4%, 3% kambariai).
 • Su bendru apšildymu ir atskirai.
 • Su virtuvės pežium, šaldytuvu ir be jų.
 • Žemos kainos ir naži įmokėjimai.

KELEIVIS
 636 Broadway, So. Boston, Mass. 02127 USA.
 Aškau, esate girdę, kad tai laikraštis, kuris jau eina 62-sius metus. Jį vieną dieną, kiti peikia, bet visi jį mėgsta skaityti. Kodėl?
 Todėl, kad jis niekam nepataikauja ir nesibijo teisybės rašyti. Teisingomis žiniomis iš visur (daug rašo ir apie dabartinį Lietuvos gyvenimą) laikraštis per 61 metus pelnė gerą vardą ir pasitikėjimą.
 Keleivis duoda ir teisingų patarimų, jame rasite gražių apsakymų bei eilėraščių. Jis turi ir moterų skyrių. Premerata tik \$5.00.
 Jau galima gauti --- 1969 --- metų Keleivio Kalendorių. --- Kaina \$1.00.

SĖJA
 Tautinės, demokratinės minties mėnesinis lietuvių laikraštis. Leidžia Varpininkų leidinių fondas.
 Redaktorius Grožvydas Lazauskas.
 Administracijos adresas: Juozas Urbelis 1649 N. Broadway, Melrose Park, Ill. 60160 USA.
 Prenumerata: JAV ir kitur \$5.00 metams.

NAUJA VETERANŲ RAMOVES VALDYBA

Naujai išrinktoji (korespondenciniu būdu) Kanados lietuvių veteranų s-gos "Ramovė" Hamiltono sk. valdyba pareigomis pasiskirstė sekančiai: pirm. A. Ruzgys, I-as vicep. ir inform. ir ryšių su organ. atstovas K. Baronas, II-as vicep., kartu kultūros, parengimų ir išvykų vadovas - K. Mikšys, sekr. A. Mingėla, ižd. Vl. Česna, vėliavos globėjas - J. Mačiulaitis, soc. globos J. Švabaitis.

Hamiltoniečiai numato sušaukti pas save veteranų s-gos sk. pirmininkų posėdį ir greičiausiai rudenį Kanados lietuvių veteranų suvažiavimą. K.B.

PRANESAMA APIE NAUJĄ GYDOMĄJĄ MEDŽIAGĄ - sutraukiančią hemorojus

-- Tai yra ypatinga gydomoji medžiaga, įrodžiusi galią sutraukti hemorojus ir pataisyti sugadintus audinius.

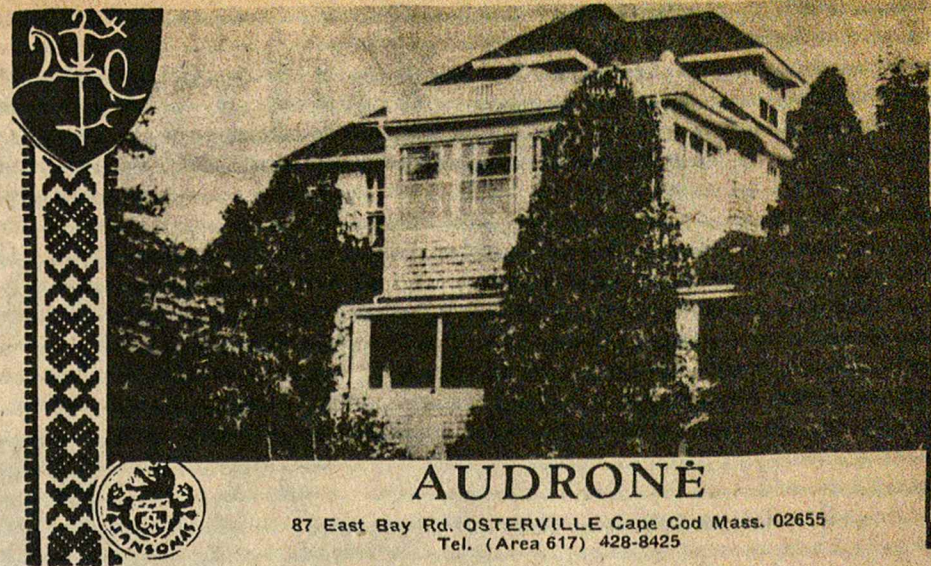
Pagarsėjęs tyrimų institutas at-rado nepaprastą gydomąją medžiagą, sugebančią sutraukti hemorojus be skausmo. Ji per kelias minutes sumažina niežėjimą ir nepatogumus bei pagreitina uždegimo pažeistų audinių gijimą.

Visais tyrimo atvejais švelnėjant skausmams įvykdo hemorojų susitraukimas.

Tačiau visų svarbiausia - rezultatai būdavo tokie nuostabūs, kad šis pagerėjimas tesdavosi daugelį mėnesių.

To buvo pasiekta naudojant gydomąją medžiagą (Bio-Dyne), kuri greitai padeda užgyti pažeistoms celėms ir sužadina naujų audinių augimą.

Dabar Bio-Dyne galima gauti tepalo bei lazdelės formose "Preparation H" vardu. Prašykite viso se vaistinėse. Pinigai bus gražinti jei nebūsate patenkinti.

AUDRONĖ

87 East Bay Rd. OSTERVILLE Cape Cod Mass. 02655
 Tel. (Area 617) 428-8425

LIETUVIŠKA VASARVIETĖ "AUDRONĖ" Cape Cod'e.

Vasaravimo sezonui sparčiai artėjant, norime priminti, kad Dr. E. J. Jansson populiarų ir žinomą vasarvietę "Audronė", kuri randasi Osterville miestelyje, Cape Cod, Mass. 02655 (Tel. Area 617, 428-8425) jau rupestingai ruošia ir puošia naujam vasarotojų antplūdžiui. Šiais metais vasarvietė bus atidaryta nuo birželio mėn. 21 dienos ir jau dabar priimami užsakymai. Dr. Jansson maloniai kviečia lietuvių atvykti ir praleisti savo atostogas nuostabiame Cape Cod pusiasalyje, kur vasarą ja daugelis JAV ir kitų kraštų įtakingų ir žymių kultūrininkų bei visuomenininkų. Vasaros metu visose Cape Cod vietovėse vyksta įvairūs aukšto lygio teatriniai bei meniniai renginiai. Maudyklės gi yra pačios geriausios visose Šiaurės Amerikoje. Kreiptis: E. J. Janssonas, 15 Rosedale St. Boston, Mass. 02124. Tel. 288-5999, o po birželio mėn. 21 dienos tiesiai į vilą "Audronė" (Mrs. Marija Janssonas, 87 East Bay Rd., Osterville, Cape Cod, Mass. 02655. Iki pasimatymo šią vasarą "Audronėje", prie pat Atlanto ir pušų pavėsyje!

Jūsų Marija ir Ed. Janssonai.

PAGERBTI LIETUVOS KANKINIUS DABARTINĖ PROGA NEPASIKARTOS.

Mums dabar gyvenantiems tenka nepasikartojanti privilegija įamžinti Lietuvos vardą ir jos kankinių atminimą lietuviška koplyčia šv. Petro bazilikoje, Romoje.

Tapti šio darbo dalininku laiko jau ne daug beliko. Kviečiame visus įamžinti savo ir savųjų vardus Lietuvos Kankinių koplyčios kūrėjų tarpe.

Aukus siųsti adresu: LITHUANIAN MARTYRS' CHAPEL FUND. 2701, W. 68 St. Chicago, Ill. 60629, USA.

LIETUVIŠKAS PUSVALANDIS GIRDIMAS KAS ŠEŠTADIENIS PER **CFMB** STOTI
 BANGA 1410, 10:00 VALANDĄ VAKARĄ
 TEL. 669-8834. Programos vedėjas L. Stankevičius

HIGHLAND AUTO BODY

611 Lafleur Ave. LASALLE Tel. Buss. 366-7281
 Savininkai: V. Sušinskas 389-0571 ir J. Zavys 365-3252

Lietuviams nuolaida.

- Atliekami mechaniniai darbai
- Išores taisymas ir dažymas
- Dunlop padangos ir baterijos

JOE'S BUTCHER & GROCERY LAURINAITIS JUOZAS

TEL: 524-0209
 1918 Frontenac Street, Montreal, P.Q.
 (Prie požeminio "METRO" stoties).

DĖMESIO!

- Papigintos sviežios dešros, vietoj už svarą 85 ct. -- parduodama po 65 ct.
- Papiginti minkšti gerimai: Gurd's ir Orange didelemis bonkomis, vietoj 42 ct. už 2 bonkas -- parduodama po 29 ct.
- Taip pat alus visų rūšių. (Nuolaidos be pristatymo).

Jetté & Frère Itée

Plumbing & Heating kontraktoriai

- Šildymo ir vandentiekio taisymai ir nauji įrenginiai
- Gazinių priemonių pardevimas ir įrengimai
- Apkainavimas nemokamas

140 - 2e AVENUE LASALLE 366-0330

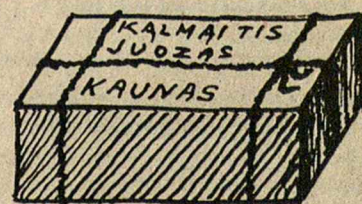
LaSalle
 AUTOMOBILE INC.
 7635. BOUL. LASALLE LASALLE, QUÉBEC TEL. 366-7818

• DART
 • CORONET
 • CHARGER
 • DODGE
 • CHRYSLER
 • CAMION
 • DODGE
 LAURENT DAIGNEAULT
 Président

Tony's Photo Studio PORTRETAI - VEDYBOS - KRIKŠTOSYNS SUKAKTUVES MAZAMECIAMS IVAIRIOS PROGOS
 1920 FRONTENAC ST. - MONTREAL, P.Q.
 TEL. 525-8971. T. Laurinaitis

A.B.C. SIUNTINIŲ AGENTŪRA

3891 St. Lawrence Blvd.
 Montreal 18, P.Q.
 Tel. V14-9098

- ABC yra tik viena kompanija Montrealyje, kuri įgaliota priimti siuntinius ir legaliai išrinkti maitos mokesčius.
  - ABC aptarnauja Montrealyje LIETUVIUS klientus, kurių pilną pasitikėjimą turi jau 14-ka metų.
  - ABC turi dideli pasirinkimą įvairių gėrybių siuntiniams, ... aukščiausios kokybės ir žemiausia kaina!!!
  - ABC prima ir pinigų už kuriuos jūs gimines gali nusipirkti įvairias prekes dolerinėse krautuose Lietuvoje.
  - ABC turi SPĖCIALIUS maisto produktus siuntiniams į Lietuvą: UŽ 1/2 KAINOS (50% NUOLAIDA)
- Visokios rūšies maisto pavyzdžiai ir šimtai kitokios rūšies maisto produktų, šokolado ir t.t. Prašykite katalogo.
- 110 sv. cukraus .... \$15.50 Šios kainos įskaitant: produktus,
 110 sv. miltų ..... \$21.50 miltų, persiuntimo mokesčių ir t.t.
 170 sv. ryžių ..... \$25.00 Jūs nemokėsite nė vieno cento
 22 sv. taukų ..... \$12.70 daugiau!
- NELAUKdami UŽEIKITE I ABC IR UŽSAKYKITE SIUNTINIUS, TADA IŠVENGSITE SKUBĖJIMO
 ABC patarnavimas --- 100% pasitekinimas!

DIDYSIS SEZONO UŽDARYMO BALIUS

Š.m. balandžio mėn. 25 d., sekmadienį, 3:30 val. po pietų klubo didžiojoje salėje 2161 St. Catherine Street E., Montreal, P.Q.

Programa išpildys:

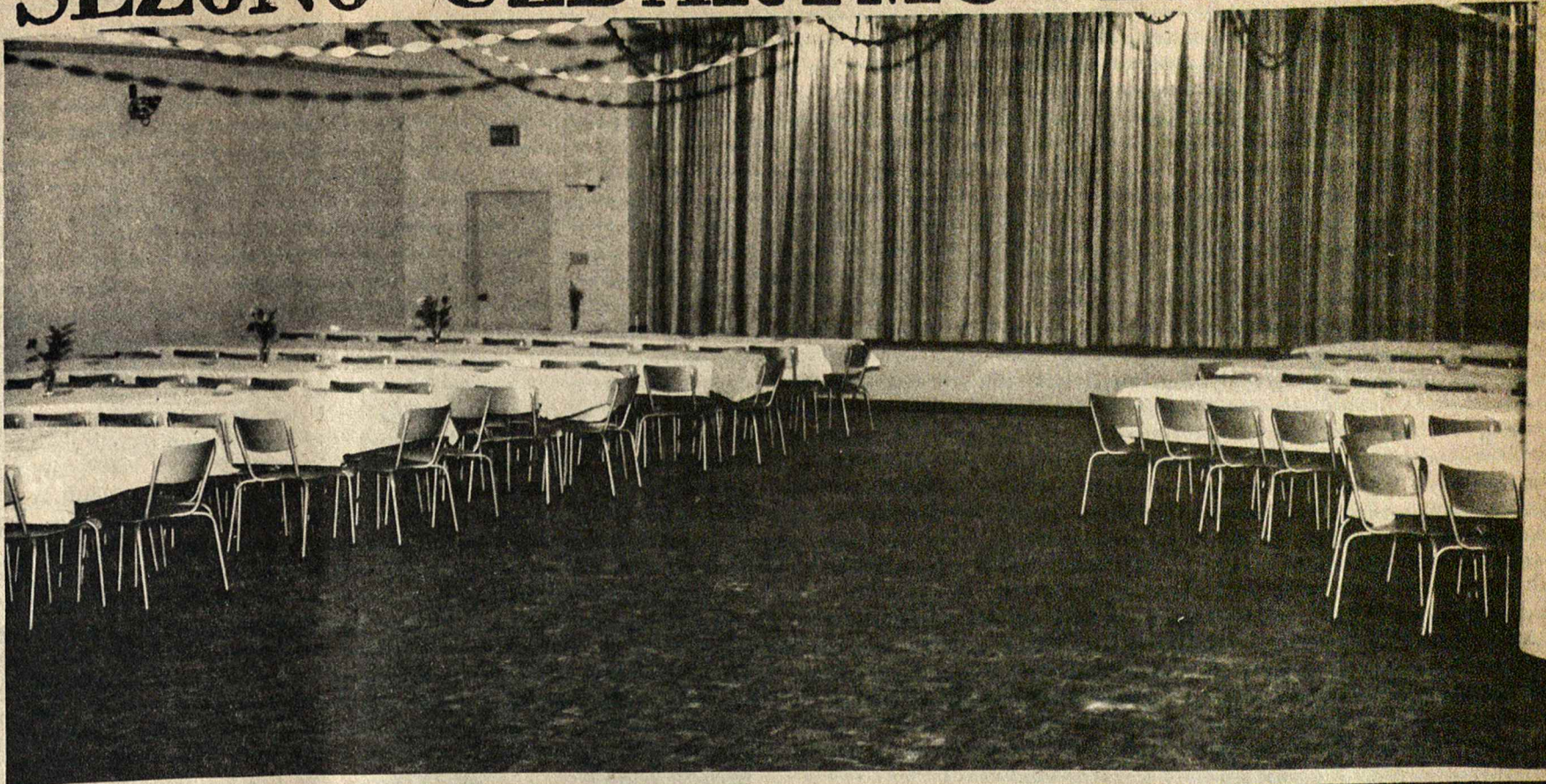
- 1/ Šv. Kazimiero parapijos mišrus, moterų ir vyrų choras, vedamas muz. A. Ambrozaičio.
- 2/ Baletų šokėja p. Danutė Lukauskaitė.

Po programos bus šilta vakarienė su gėrimais, muzika ir vyks linksmi šokiai.

Visi lietuviai, ypač klubiečiai prašomi kuoskaitlingiausiai atsilankyti, linksmai praleisti laiką ir tuo pačiu paremti klubą.

Bilietai bus gaunami prie įėjimo.

Klubo Valdya.

Šių metų spaudos baliaus šokio (tango) premiją laimėjusi pora - V. Jocienė ir J. Tranelis. Dovanas įteikia NL Spaudos bendrovės valdybos pirm. L. Girinis - Norvaiša.

Nuotrauka T. Laurinaičio.

UŽUOJAUTA

Gimtiosios žemės didžiam mylėtojų, visuomenininkui Jonui Kardežiui mirus, gerbiama E. Kardelienė giliai užjaučiu ir drauge liūdžiu.

A. Kavaliūnaitė.

PADĖKA:

Dr. A.S. Popieraitis už operaciją ir didelių malonų rūpestingumą esu didžiai dėkinga.

Didele laimė mums lietuviams turėti rupestingą, gerą daktarą ir chirurga.

Nuoširdžiai dėkoju visiems mie-
liems prieteliams lankiusiems ir
užjautusiems mane ligos metu.

A. Kavaliūnaitė.

• Mirė B. Gurinskas, 67 metų amžiaus.

DR. A. S. POPIERAITIS

B.A., M.D., C.M., M.Sc., L.M.C.C., F.R.C.S. (c).

CHIRURGINE PRAKTIKA

KREIPTIS TEL: 931-3275.

SEAFORTH MEDICAL BUILDING
3550 Cote Des Neiges Rd., Suite 720.

Dr. E. ANDRUKAITIS

832 St. Joseph Blvd. E.
(kampos St. Andre),
TEL. 522-7236.

Dr. J. MALIŠKA

Dantų gydytojas

1440 St. Catherine Street W.
Room 600
Tel: 866-8235, namų 488-8528.

Dr. A. O. JAUGELIENĖ

Dantų gydytoja

1410 Guy St. pirmas aukštas
11-12 kambarys.
Tel. 932-6662; namų 737-9681.

Dr. V. GIRIUNIENĖ

Dantų gydytoja

5330 L'Assomption Blvd.
Tel. 255-3535.

ADVOKATAS

Suite 205

J.P. Miller, B.A., B.C.L.

168 Notre Dame St. E.
Tel: 866-2063; 866-2064.

NOTARAS

J. BERNOTAS, B.A., B.C.L.

Sun Life Building
Suite 2001
Tel. 866-1359

JUOZAS GRAŽYS

KAILIŲ SIUVĖJAS

- Siuvu ir parduodu
- Taisau ir remeliuoju
- Vasaros laike saugojimas (Storage)

6396 Bannantyne Verdun, Montreal

Tel. 767-6183.

MONTREALIO LIETUVIŲ ŠEŠTADIENINIŲ MOKYKLŲ MOKSLO UŽBAIGA.

Montrealio lietuvių šeštadieninių mokyklų mokslo metus baigia gegužės mėn. 31 d., šestadienį. Tą dieną abiejose, Aušros Vartų ir Šv. Kazimiero mokyklose vyks ta egzaminai.

Birželio mėn. 1 d., sekmadienį, Šv. Kazimiero parapijoje mokslo metų užbaigimas. 10 val. visi mokiniai dalyvauja pamaldose. Po pamaldų salėje aktas, pažymėjimų įteikimas ir vaišės, ruošiamos tėvų komiteto.

Maloniai prašome tėvus ir svečius gausiai dalyvauti.

Mokyklų V e d ė j o s.

• Montreal Enterprises Reg'd. agentūra praneša, kad Arvydas Rudzevičius išlaikė Quebeco Insurance Brokers egzaminus ir nuo š.m. gegužės mėn. 12 d. pradėjo eiti brokerio pareigas. Kaip žinoma, Montreal Enterprises Reg'd. agentūros savininku yra Albertas Norkeliūnas. Jau 24 metai, kai jis aptarnauja montrealiečius draudimo srityje.

Linkime naujam brokeriui, dirbančiam prityrusio draudėjo įstaigoje, geros kloties.

* Ponų Milašių šeima buvo išvažiavę visam mėnesiui. Norėjo pamatyti visą Kanadą; pervažiuoti visą provinciją iki Vancouverio, o iš ten pasuko į Kaliforniją, kur aplankė ponus Kl-

limonius; Rūtos Kilimonytės tėvus ir kitus pažįstamus. Grįždami į namus buvo sustoję Chicagoje pas gimines ir kitus pažįstamus. Dabar, po didelės kelionės, ilsisi namuose.

* Ona Kreivienė sužalota automobilio nelaimėje. Sveiksta namuose.

* Vl. Granikovas turėjo operaciją Reddy Memorial ligoninėje.

IŠVYKSTANČIAM ŠV. KAZIMIERO parapijos kun. J. Gaudzei yra rengiamos išleistuvės parapijos salėje gegužės mėn. 24 d. 8 val. vak.

Po oficialios išleistuvių dalies - vakarienė. Visi montrealiečiai lietuviai ir ypač parapijiečiai nuoširdžiai prašomi dalyvauti. Išleistuvės rengia parapijos Taryba ir

komitetas. Bilietai bus gaunami ir prie įėjimo. Dėl informacijos prašome kreiptis pas P. Adamonį, tel. 722-3545.

Padėka

Nuoširdžiai dėkojame: gerb. klebonui Tėv. L. Zarembai už rūpestingą nuolatinę globą, mieloms šeimoms p.p. Grinkuvienei, Kasparavičienei ir Buzienei už puikų bufetą paruošimą, p.p. už skanius pyragus, loterijos fantų aukotojams ir visiems choro talkininkams, kurie prisidėjo prie koncerto pasisekimo. Ir Jums mielioji publika už aip gausu atsilankymą.

Aušros Vartų parapijos Choras.

"GINTARO" ansamblio mergaičių kvartetas.

ADRESAS: 1465 De Seve Street
Montreal 205, Que.

TEL. 766-5827.

MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIA

MOKA UŽ:

DEPOZITUS	5.0%
ŠĖRUS (numatyta)	5.5%
TERM. IND. 1 metams	7%
TERM. IND. 2 "	7.25%
TERM. IND. 3 "	7.25%

Nemokamas gyvybės draudimas iki \$2,000 šėrų sumos.

DUODA PASKOLAS:

ASMENINES iš	9%
NEKILN. TURTO iš	8.5%

iskaitant gyvybės apdraudą iki \$10,000.

JAU IŠDUOTOS PASKOLOS iki termino lieka senomis palūkanomis: (pradedant 6.5%).

KASOS VALANDOS: 1465 De Seve St., sekmadieniais nuo 10:30 iki 12:30 val. Darbo dienomis - nuo 10 iki 3 val. kasdien, išskyrus šeštadienius. Vakara - trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 val.

3907 Rosemount Blvd., tel. 722-3545. Diena - penktadieniais nuo 1 iki 6 val. Vakara - pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais nuo 7 iki 9 val.

Sekmadieniais nedirbama vasara nuo birželio 15 d. iki rugsėjo 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.

APSIDRAUSK!

ADAMONIS INSURANCE AGENCY, INC.
GAISRAS - AUTOMOBILIAI - ATSAKOMYBĖ - GYVYBĖ
3907 A Rosemont Blvd.

TEL: Off.: 722-3545; Res. 256-5355
S-tos "Lito" nr. 752D

P. ADAMONIS

Chartered Insurance Broker

Su teise dirbti Quebec'o ir Ontario
PROVINCIOSE

Sekr. M. Arlauskaitė, tel. 722-3986.

Montreal Enterprises Reg'd.

Telefonas 727-3120

VISU RŪŠIŲ DRAUDIMAS

6695 - 35th Avenue, Rosemount,
Montreal, 409, P.Q.

ALBERTAS NORKELIŪNAS, B.A. C.S.C., I.B.
ARYVDAS RUDZEVIČIUS, A.I.B.

TEL: 727-3120.
271-5758.

Keating FORD Sales Limited

FALCON - FAIRLANE
GALAXIE - THUNDERBIRD
MUSTANG - TRUCKS

4475 BANNANTYNE AVE.,
VERDUN, QUE.

TEL. 769-8831

USED CARS

1 year guarantee

Kreipkitės į
LEO GURECKAS
Sales Manager's Assistant
Keating Ford Lietuvos atstovas
769-8831.

Tel: namų 366-2548

